

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

55 årg

Nr 4/2023

Ur innehållet: Tvättsvampsodling, En liten bok om Zanzibar, Mama Samia, Mission

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION   **epost: habari@svetan.org**

Lars Asker, redaktör mobil 0705 852310
lars.asker133@gmail.com

Eva Löfgren mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se

Sten Löfgren mobil 0708 90 59 59
sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2023

SVETAN-medlemskap inkl HABARI 300 kr

Medlemskap exkl HABARI 100 kr

Familjemedlem exkl HABARI 50 kr

Ungdomsmedlemskap 150 kr

Prenumeration HABARI 250 kr

Enstaka HABARI 50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

**Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro
35 95 50-1 – ange på talongen vad som önskas.**

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

4/12 Företagsamhet	2/18 Handkapp, hälsa mm
1/13 Kvinnliga förebilder	3/18 Svetans 50 årsjubileum
2/13 John Kilaka, Karagwe 30 år mm	4/18 Religion
3/13 Swahili	1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal
4/13 Tanzaniadag, energi	2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...
1/14 Konst och litteratur	3/19 Grindar som statusmarkör
2/14 Konst och litteratur	4/19 Kibaha 50 år
3/14 NAOT, cykelsafari, swahilidag	1/20 Grindar som statusmarkör
4/14 Jordbruk och industri	2/20 Mkapas memoarer, UD-rapport
1/15 Nätverksmässa	3/20 Hårmode, medicinmän, mm
2/15 Zanzibar	4/20 Valanalys, slavhandel, Tumaini
3/15 Forskningssamarbete	1/21 Digital entreprenör mm
4/15 Valet	2/21 Magufulis död, Ndugu, Ekängen
1/16 Valanalys	3/21 Scania-Ursus-Kibaha
2/16 Ungdomar och framtiden	4/21 Nobelpris, Stig Holmqvist, JOHA
3/16 Partnerskap för lokal demokrati	1/22 Revision, Gurnah, Sahlberg död
4/16 Blandat	2/22 Tingatinga jubileum
1/17 Volontärbete	3/22 Ushirika wa Neema, Udornas tid
2/17 Swahili	4/22 Songo Mnara, Leakey, Bi Ubwa
3/17 Rättsväsende	1/23 Tanzaling, Sinti bin Saad, Tusker
4/17 Turism	2/23 Tysk kolonial historia, Sidis
1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa	3/23 Help to help, Tumaini, Olstad

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Omslagsfoto: Kvinnor som bedriver odling av havssvamp (tvättsvamp) i Jambiani, Zanzibar. Foto: Lauraclara Cosmas

Flyeralarm AB, Stockholm 2023, ISSN 0345437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 4/2023

SVETAN

www.svetan.org
[www.facebook.com/
SvenskTanzaniska](https://www.facebook.com/SvenskTanzaniska)

Postadress:
c/o Martha Kente Andersson
Smögengatan 20
416 74 Göteborg
***

STYRELSE

Rehema Prick, ordförande
rehema.prick@telia.com

Emma Kreü, sekreterare
emmakreu@gmail.com

Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com

Jeanette Olsson, ledamot/Tumaini
msjeanetteolsson@hotmail.com

Linus Dunkers, ledamot
linus@dunkers.nu

Lars Asker, ledamot Habari
lars.asker133@gmail.com

Friends of House of Culture:

Hans Persson, ledamot
hanspersson@gmail.com

Eva Åhlén, ledamot
evaahlen53@gmail.com

Carmen Rico-Blomstrand, ledamot
blomstrand66@hotmail.com

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59

Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Nöbbelövs Torg 29, 22652 Lund
tel 076 866 60 39

Rehema Prick
Franks gata 8, 45772 Grebbestad
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

***

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center

Kontaktperson Helena Stigsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

***

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

ORDFÖRANDEN

Den 14/10 firade föreningen Tanzaling sitt 20-årsjubileum. Jag var på plats, och på plats fanns också Edmund Kitokezi som företrädde Tanzanias ambassad. De ställde till fest, man fick höra spännande berättelser och möten med människor som älskar Tanzania, landet, folket, värmen och livslusten. Tanzaling är en vänförening mellan Alingsås och Tanzania som bedriver flera projekt i Nzega regionen i västra Tanzania,

Lördagen den 21 oktober arrangerade Svetan höstmöte i Göteborg. Föreläsare var Jonas Ewald från Linné-universitet, specialiserad på utvecklings- och demokratifrågor, särskilt i Östafrika. Han talade om den politiska utvecklingen i Tanzania och vart Tanzania är på väg inför valet år 2025. Om President Samia Suluhu Hassan är på väg att inleda en ny våg av demokratisering i Tanzania. Jonas presentation var mycket intressant och givande, han lovade skicka bilderna som kommer att presenteras i Habari.

Från Tanzaling kom två representanter, Marie Grahn och Janne Bengtsson, de presenterade boken som handlar om deras projekt i Nzega. Svetan fick en ny medlem som heter Anna Hvarfner från Göteborg.

Så vill jag påminna om att varje Svetan medlem kan bidra till medlemsrekrytering genom att sprida information till vänner, bekanta och föreningar som finns i Sverige och Tanzania. Folk som har gemensamt intresse av folket och landet Tanzania. Svetan saknar den yngre generationen från Tanzania och Sverige.

Bästa hälsningar

Rehema Prick

Sea sponges offer lifeline to women in Zanzibar

As a gentle morning breeze blows across the Zanzibar shore, Hindu Simai Rajabu walks through knee-deep water to reach a shallow lagoon off the coast of Jambiani, where her floating sponge farm is located. Sporting shiny goggles and with a snorkel placed on top of her headscarf, Rajabu wades through the Indian Ocean, her laughter at the experience of being filmed mingling with the sound of the crashing waves.

As the tide rises, the 31-year-old mother of two swims and submerges to the depth of the buoys which hold the floating sponge farm in place.

The quest for prosperity has led Rajabu and 12 other divorced women and single mothers from Zanzibar's Jambiani village into the Indian Ocean to grow climate-resilient sponges.

Farming sea sponges has become a lucrative business for these women in recent years. Many women in Jambiani farm seaweed, but low yields due to rising sea temperatures have started to make it hard to earn a living. In 2009, some women began switching to growing puff-like soft sea sponges: primitive aquatic animals that, when harvested, are used for bathing and cleaning.

Sea sponges are more resilient to warmer temperatures and filter pollutants such as sewage and pesticides out of the water.

Gender equality

Local women's rights activists say sea sponge farming is helping to improve gender equality in Zanzibar and has lifted these women out of poverty. The farmers themselves say their quality of life has improved.

When Rajabu reaches the buoys, she adeptly propels herself forward to inspect the juvenile sponges on the ropes. She briskly starts scrubbing a thick polyethylene rope with a clasp knife and removes lurking bacteria from baby sponges bobbing there.

"The sponges are delicate animals; if I don't clean them well they will die," says Rajabu, as she handles them carefully, taking care not to squeeze them.

To prevent the sponges from becoming overheated by the sun or damaged by motorboats, Rajabu ensures they always remain underwater.

She spends four hours every day in the ocean, tending to the farm. In the afternoon, she goes to the office to sort and label dried sponges for sale.

Marine Sponge Farming

Rajabu dropped out of school when she was 17 because her mother could no longer afford to pay for her studies, crushing her dream of becoming a doctor. When her husband left her after nine years, Rajabu refused to be defined by her circumstances. She started seaweed farming to support her two children.

But she barely earned enough to support them – a mere 70,000 Tanzanian shillings (£22/\$28) each month.

In 2020, Rajabu approached the office of Marine Cultures to explain her difficult situation and seek a job. She was swiftly taken on board and started earning a higher income.

"It is a tough job, but I enjoy doing it and it pays quite well," she says. She now earns a monthly salary of 250,000 Tanzanian shillings (£80/\$100).

"I earn a stable monthly income, enough to meet my family's needs," she says.

Sea sponges have a shell-like layer, riddled with tiny pores which allows water to flow in and out. The marine creatures are thought to have existed for over 600 million years. Scientists have identified over 15,000 species globally.

Marine Cultures, a Swiss non-profit, established sponge farming in Zanzibar in

2009 to enable poor women to earn a better income and help protect the region's natural resources.

"I thought it is a good thing to cultivate the sea, not only to take things out, without giving something back," says founder Christian Vaterlaus.

Sea sponge farming has helped women in Jambiani to break free from their financial dependence on men.

Seaweed industry declined

Until the early 2000s, the seaweed industry was a backbone of Zanzibar's local economy, employing 20,000 women farmers, lifting their standard of living and social status. But the seaweed industry has been battered by rising temperatures, says Vaterlaus, threatening the livelihoods of thousands of farmers in Zanzibar.

A 2021 study by researchers at the University of York in the UK found that seaweed yields and quality had dropped drastically in the area due to rising temperatures, stronger winds and erratic rainfall.

Despite early gains, the production of seaweed fell by 47% between 2002 and 2012 due to climate change, disease and the decrease of the number of farmers due to low prices, the researchers concluded.

"I found that the prices of seaweed are low and the people don't earn good money," says Vaterlaus.

In his bid to help cash-strapped seaweed farmers in Jambiani, Vaterlaus introduced the idea and method of growing sponges to the area.

Nasir Hassan Haji says sponge farming is helping redefine traditional gender roles in Jambiani, Zanzibar

Seaweed is highly vulnerable to climate change, but sponges can tolerate warmer temperatures, allowing them to thrive in hot conditions, Vaterlaus adds.

"During the hot season, it is hard to produce seaweed but sponge farming is still possible," he says.

Aziza Said, a marine biologist at the University of Dodoma in Tanzania, agrees that sponges are more resilient to hotter temperatures, adding that they also require less maintenance and fetch a higher market price than seaweed.

By providing an alternative to fishing, sponges also reduce pressure on natural resources and protect the environment, Said says. And they enrich the sea bed by spitting out fatty and amino acids for other organisms to absorb, she adds.

Research has also shown that the spongy creatures play an important role themselves in combatting climate change. Sea sponges exist in all oceans around the world and make up 20% of the global silicon biological sink. Their skeletons break down into microscopic pieces of silicon, which helps control the carbon cycle in the ocean and reduces the greenhouse effect, experts say. Dissolved silicon is critical for the growth of diatoms, tiny organisms which absorb large amounts of CO₂ in the ocean using photosynthesis.

According to Said, diatoms grow well when there's a large enough supply of dissolved silicon in seawater.

"When diatoms die, their shells sink to the ocean floor, effectively absorbing carbon in the form of organic matter and silica," she says.

Sea sponges also effectively filter sea water and reduce marine pollution, accor-

ding to another study. A single sponge can pump thousands of litres of water per day through a maze of channels and pores that trap impurities and organic substances, the researchers note.

According to another study, up to 24,000 litres of sea water can be pumped through a 1kg sponge in a single day.

Women in Jambiani switched from farming seaweed to sea sponges as they are more resilient to warmer ocean temperatures.

Women trained

The women in Jambiani are trained by Marine Cultures before they start harvesting sea sponges.

Since 2009, 13 women have been trained, according to Ali Mahmudi Ali, who manages the farm.

"We train farmers for one year to ensure they have [the necessary skills and knowledge to cope with the changing sea conditions]," he says.

The training involves teaching the women to swim, dive, use the equipment and gear, how to clean and care for the sponges, book-keeping, marketing and grading the sponges for sale, he says.

Each sponge is sold for 37,000-74,900 Tanzanian shillings (£12-£24/\$15-\$30), depending on its size and quality. They are sold to souvenir shops, tourists and hotels in Zanzibar and abroad.

Sponge Farmers' Cooperative

The farmer receives 70%, while 29% goes to the shop and 1% to Zanzibar's Sponge Farmers' Cooperative, a women-led organisation which oversees the recruitment of the farmers and production activities.

Sponge farming is helping to redefine traditional gender roles in the Jambiani community of more than 1,400 women who are traditionally confined to childcare and domestic chores, and has ushered in a financially stable future for the women involved, says Nasir Hassan Haji, a female sponge farmer and chair of the farmers' cooperative.

"It has improved farmers' incomes significantly. We are very proud of this initiative," says Haji, a 48-year-old mother of four.

She says that sponge farming has helped the women to break free from financial dependence on men, which made them vulnerable to exploitation and abuse. "As women, we should take charge of our own lives. We should not just wait for our husbands to bring food on the table," Haji says.

Now that they are earning a steady income, their influence in family decision-making has increased, she adds.

Rajabu's hard work as a sponge farmer has paid off. In just two years, she has earned enough money to buy a plot of land on which she is building a three-bedroom house.

"I want to stay with my children in my own house," she says.

Rajabu says her rapid economic rise has sparked curiosity among her neighbours. "I was a laughing stock when I started, but now those who were laughing ask me how I managed to build a house," she says.

Like Rajabu, Haji finds sponge farming far preferable to the seaweed farming she used to do. For 15 years she hauled heavy seaweed from the sea, facing a harsh reality of extreme weather.

"It was hard to walk through strong winds, carrying seaweed on my head," she says. "The dripping salty water irritated my eyes."

However, sponge farming has brought in money and made her smile, she says. "The only secret is to work hard. Hard work pays."

Zulfa Abdalla says she was struggling to eke out a living. She was left to care for two children after her husband divorced her when she was 23.

Abdalla's former husband remarried and never supported his children, leaving her to raise them singlehandedly, she says.

She turned to hat weaving to earn money. However, the monthly income of 40,000 Tanzanian shillings (£13/\$16) was insufficient to meet her growing family's needs.

When Abdalla found a job as a sponge farmer, she had to learn to swim.

"I was scared of the sea, but I learned how to swim," she says.

Sea sponge farming has helped women in Jambiani to break free from their financial dependence on men.

Within three months of starting as a sea sponge farmer, Abdalla produced a bumper harvest, which earned her 1,600,000 Tanzanian shillings (£513/\$639). This success enabled her to buy a bed, dressing table and wardrobe. Her income also allowed her to renovate her mother's house.

Nasir Hassan Haji says sponge farming is helping redefine traditional gender roles in Jambiani, Zanzibar.

The global sea sponge market

The global sea sponge market extends well beyond Zanzibar, with thriving cultivation and harvesting in various regions worldwide, including the Federate States of Micronesia and Tunisia. These sought-after sponges, valued for their natural beauty and sustainability, serve as natural alternatives to synthetic sponges and are widely used in households globally.

Marine Cultures plans to expand sponge farming to other regions in Zanzibar and across Tanzania, says Ali. Due to its lucrative nature, sponge farming offers an alternative to fishing and helps reduce stress on coastal ecosystems, he says.

It can also provide an eco-friendly alternative to harmful synthetic sponges, which contain microplastics that may harm aquatic life, he adds.

In some areas of the world, however, there are concerns around overharvesting of the natural sea sponges found in the ocean. Sea sponge farming offers an alternative but scaling it up also presents challenges.

Vaterlaus says the growth of the sea sponge industry faces obstacles due to a lack of financial resources for research and investments as well as limited expansion of hatcheries to grow baby sponges. "As long as we cannot cultivate a lot of small sponge babies we cannot scale up," he says.

The real economic impact of the sponges is low due to scalability problems, he adds. "It was slow initially because for every farmer we need 1,000-1,500 sponges so they have their own brood stock to cultivate the seed for their independent production."

Challenges

Despite the environmental benefits of sponge farming, production and distribution is challenging due to high costs, says Leonard Chauka, a molecular biologist from the Institute of Marine Sciences at the University of Dar es Salaam in Tanzania.

While synthetic sponges are cheap and widely available, natural sponges are expensive, costing up to 75,000 Tanzanian shillings (£24/\$30). Chauka suggests that increased public awareness about the environmental risks of plastic products will help promote the use of natural sponges.

Growing sea sponges is also a lengthy process, however. Farmers must wait a full year for the sponges to grow to maturity and are very reliant on the availability of natural seeds. "Sponge farmers rely only on the collection of seeds from the natural environment. I think research efforts should focus on developing fast-growing and high-quality sponge varieties," says Chauka.

Sea sponges play an important role in combating climate change by controlling the carbon cycle in the ocean. Research has also indicated that some sea sponges are susceptible to marine heatwaves.

Despite these challenges, the market for Zanzibar sponges is good, Vaterlaus says. He says that Marine Cultures plans to introduce sponge farming on Pemba Island and the coastal city of Tanga later this year.

"We have many potential customers worldwide," he says. As a call for prayer from a nearby mosque echoes in the air, Mkasi Abdalla says sponge farming has caused ripples of excitement in her community.

"I am very grateful for this opportunity. The income I get helps me to solve my problems," says Abdalla, who earns 270,000 Tanzanian shillings (£87/\$108) every month from selling sponges.

With her savings, she has bought a plot of land to build her dream home. Like Rajabu, Abdalla's life has been a rollercoaster. After her first husband died, Abdalla, a former seaweed farmer and mother to seven children, became the breadwinner for her family.

But her situation improved when she remarried a pottery artist who supported her cause.

Sea sponges play an important role in combating climate change by controlling the carbon cycle in the ocean.

Women in Jambiani switched from farming seaweed to sea sponges as they are more resilient to warmer ocean temperatures

"I am happy to bring together my new husband and all my children," she says.

The story of Abdalla and other women shows the power of sponge farming, providing economic independence and gender equality, while conserving marine ecosystems. "I work tirelessly to earn money so that my children can receive better education and succeed in life," says Rajabu. "I want to break the cycle of ignorance in my family."

Kizito Makoye
13th September 2023

Image credit: Lauraclara Cosmas

FUTURE PLANET | CLIMATE GUARDIANS

This article in the Climate Guardians series was supported by funding from the European Journalism Centre, through the Solutions Journalism Accelerator. This fund is supported by the Bill & Melinda Gates Foundation.

Sea sponges play an important role in combating climate change by controlling the carbon cycle in the ocean.

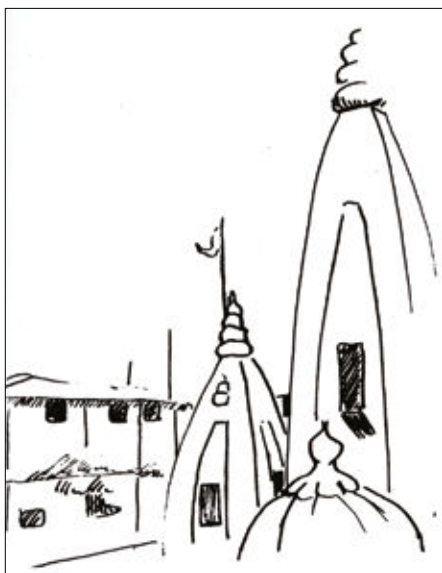
En liten bok om Zanzibar

Initiativet till att göra en faksimilutgåva 2023 av *En liten bok om Zanzibar* utgiven 1979, togs av Anette och Gunnar Rydströms dotter Lena Rydström efter ett återbesök på Zanzibar. Lena kontaktade Abdulaziz Lodhi i slutet av maj i år.

Lena och Abdulaziz började genast arbeta med projektet. Boksläppet planerades tillsammans med vernissagen SAFARI – (lördagen 23 september 2023 på Galleri Fotografi, Hornsgatan 42, Stockholm). Det handlar inte stora djur utan om svartvita bilder från Zanzibar från 1970 och 1977/78 tagna av Gunnar & Anette Rydström. Utställningen av bilder och försäljning av böckerna pågick från 23 september till 2 oktober. Dessa bilder hade aldrig visats tidigare någonstans. Lena planerar en liknande utställning på ett fotogalleri i Zanzibar senare i år.

FÖRORD av Lena Rydström

Tillsammans med min familj var jag 1977/78 på Unguja och då var jag ett barn. Jag lekte på stranden tillsammans med mina systrar, fick kompisar i kvarteret i Malindi där vi bodde, väntade på dem vid Koranskolan, sprang till "the Halwa man" på gathörnet och köpte *halwa*/godis och plitade skoluppgifter sittandes på husets takterass. Jag gick tillsammans med mina föräldrar och syskon till marknaden, tittade på fiskebåtarna, vaknade till minarets böneutropare, hade julkalendrar uppsatta på väggen i matrummet och åt corned beef på juldagen. Jag hade tomteluva, mina föräldrars vän hade kofia och vi spelade dam. Jag fick följa med på utomhusbio och titta på Bollywood filmer och dricka läsk. Och jag hade ingen aning om den historia som hade lett fram till att jag befann mig där jag befann mig.

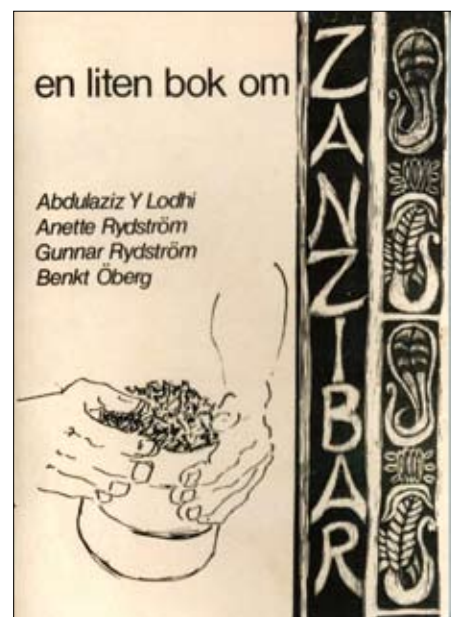
Mina föräldrar kom till Unguja första gången 1970, det blev en kort visit. Efter några dagar, under en promenad i Stone Town/Kijiwani dök det upp en man som vänligt men bestämt talade om för dem att deras flyg gick om 30 minuter. De satte sig i en taxi och åkte till flygplatsen, gick på det lilla planet och åkte tillbaka hem till fastlandet, till Dar Es Salaam. Men där och då tror jag att det föddes en längtan att få komma tillbaka.

Det tillfället visade sig komma sju år senare. Under -70-talet skrevs det en del om Tanzania i Sverige, det gjordes radio- och TV program och utställningar. Särskilt en som hette Karibu/Välkommen och som turnerade genom hela Sverige. Det var under arbetet med den utställningen som Gunnar, Anette och Abdulaziz blev alltmer frustrerade över avsaknaden av både intresse och litteratur om Zanzibar. Och hur ska man kunna vara intresserad av något som man knappt vet existerar?

Det behövdes många olika tillstånd för att få åka till Zanzibar, inte bara visum utan också tillstånd från olika myndigheter på Zanzibar, för att få fotografera och intervju, för att inte göra om samma misstag som uppstod första gången, när de blev avvisade från ön. Och mina föräldrar kom iväg, med tre barn, kamerarustning, tomteluvor och tillstånd, som de första icke-zanzibarer sedan revolutionen 1964 gavs de tillstånd att resa runt på ön. Med stort stöd från och mycket tack vare Abdulaziz Lodhi, medförfattare och barnfödd på Unguja, och tanzaniska ambassaden i Stockholm. Och resultatet blev en liten bok om ZANZIBAR.

När boken var klar skickade mina föräldrar och Abdulaziz den till Mwalimu Julius Nyerere, det självständiga Tanzanias första folkvalda president och det dröjde inte länge innan Mwalimu svarade att han tyckte att boken var en bra introduktion för den som vill veta mer om Zanzibar och gratulerade till dess utgivning. Det måste ha varit fint att få höra.

Idag finns det såklart mer litteratur både om Zanzibar och skrivet av författare från Zanzibar, och det finns en lista i Abdulaziz efterord. Och såklart har det hänt mycket, både i tid och rum, sedan den här boken gavs ut första gången. Idag kan du resa obehindrat vart du vill på ön och många

lägger upp fantastiska bilder på digitala medier med glittrande vatten och makalösa stränder, skildringar av vackra, spännande resmål och upplevelser av obekymrad fritid och avspända dagar. Men för mig är Unguja någonting annat än det.

2022 reste jag för första gången tillbaka till Unguja, utan tomteluva men med kamera och med en handfull kvarvarande exemplar av den engelska utgåvan av boken och mina föräldrars fotografier. Med hjälp av boken och fotografierna kunde jag vandra i min barndoms fotspår och det födde i mig en förundran, över denna lilla bok och mina föräldrars längtan och företagsamhet.

För mig är en liten bok om ZANZIBAR en kärlekshistoria. Kärlek till en plats och till den platsens historia och till de människor som vågade släppa mina föräldrar in på livet och över 40 år senare, mig. Att åter ge ut boken är för mig också en kärlekshandling.

Lena Rydström
Jokkmokk, den 7 juli 2023.

FÖRORD av Abdulaziz Lodhi

En liten bok om ZANZIBAR författades av mig samt Anette och Gunnar Rydström. Illustratör blev Benkt Öberg och boken gavs ut på Författares Bokmaskin i Stockholm i början av 1979. Den publicerades för att fylla ett tomrum och ge svenska läsare en lättläst bok om dåtidens Zanzibar som helt hade kommit

i skymundan för fastlandsdelen (tidigare republiken Tanganyika) av den Förenade Republiken Tanzania. Det fanns inte mycket om Zanzibar tillgängligt på svenska eller andra nordiska språk, däremot förekom på svenska och andra nordiska språk dussintals böcker, avhandlingar och uppsatser om Tanzania där Zanzibar nämnades i förbigående, och ibland fanns inte Zanzibar ens på kartor över Tanzania eller Afrika. Det forna mäktiga riket under förkolonial tid hade nu nästan glömts bort!

1979 fanns på vissa bibliotek i Sverige den finlandssvenska författaren Gustav "Guss" Mattssons reseskildring *En herre för till Zanzibar* (1914), och den danska författaren Hakon Mielches reseskildring *ZANZIBAR* (1954) i Jörgen Fischers svenska översättning från 1957 publicerad av Folket i Bild i Stockholm. Numera finns boken i en ljudinspelning från 2007 gjord av Sören Johansson, TPB, Enskede.

Den 7 oktober 2021 tilldelades Nobelpriset i litteratur Professor Emeritus Abdulrazak Gurnah, född på Zanzibar men numera brittisk medborgare. Denna stora händelse satte Zanzibar åter på världskartan! Gurnah erkändes "för sin kompromisslösa och medlidande penetration av effekterna av kolonialism och flyktingens öde i viken mellan kulturer och kontinenter." (Från Nobelprisets hemsida, nobelprize.org, 2023).

Eftersom Gurnah är känd för att utforska migration, kolonialism, rasism, utanförskap m.m. betraktas han internationellt av litteraturvetare som en av de mest intressanta postkoloniala författare. Många svenskar har sedan dess förgäves efterlyst mer information om Zanzibar.

Sedan 1979 när originalupplagan av en liten bok om ZANZIBAR såg dagens ljus, har inte mycket skrivits om Zanzibar på svenska och andra nordiska språk, förutom tidningsartiklar om turism och dylikt. Därför har vi gjort ett nytryck av boken med ett efterord för att uppdatera faktauppgifterna om Zanzibar och i viss mån korrigera bilden.

Abdulaziz Y. Lodhi
Tofte, Norge. 20 juni 2023.

EFTERORD av Abdulaziz Lodhi Zanzibar idag

Zanzibar har för mycket historia och alldeles för lite geografi!

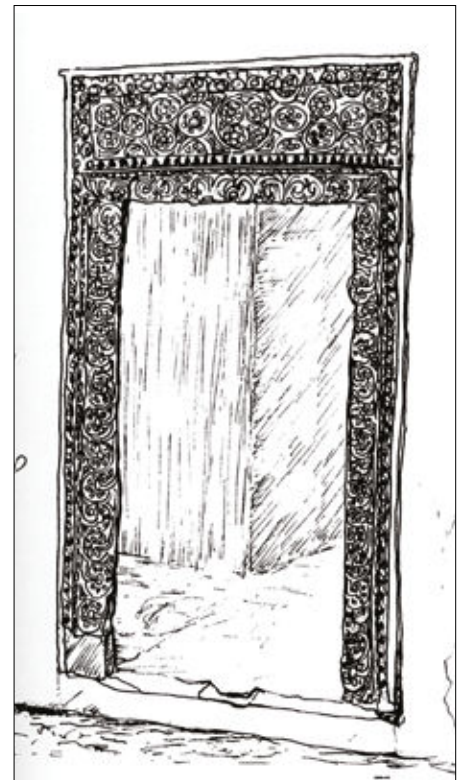
En välkänd kommersiell slogan för att främja dollarturism i Zanzibar ekar "Om du vill uppleva paradiset, besök Zanzibar!" Tidigare beskrev europeiska kolonialister dessa "Kryddöar" med mer än en nypa sensation, som "När du spelar flöjt på Zanzibar, dansar folk så långt bort som i

trakterna kring Viktoriasjön i det inre av östra Afrika!" Senare i kalla krigets jargong, kallade den västerländska pressen denna ögrupp för "Östafrikas Kuba" (Cuba of East Africa) och "Nejlrike-ridån" (Clove Curtain) under de stormiga 1960- och 1970-talen. Man kan hitta flera hyllmeter i biblioteken runt om i världen som har material om Zanzibar, men ett minimum på svenska. Namnet "Zanzibar" har utnyttjats av flera för att sälja sina böcker och andra verk som inte har något med Zanzibar som sådant att göra.

Idag är den autonoma folkrepubliken Zanzibar en tätbefolkad juniormedlem av Förenade Republiken Tanzania, starkt beroende av penningöverföringar från diasporan, utländskt bistånd (främst från Gulfstaterna, Kina och Indien) och turism i amerikanska dollar, ständigt i strid med unionsregeringen på fastlandet Tanzania. Hälften av Zanzibars befolkning på 1.9 miljoner är under 16 år; drygt 800 000 är helt eller delvis urbaniserade. Hundratusentals zanzibarer och deras ättlingar är bosatta utanför öarna, huvudsakligen på fastlandet, i övriga östra Afrika, i Mellanöstern, Västeuropa och Nordamerika. De flesta lyxhotellen är utlandsägda och sysselsätter en stor andel fastlandsbor eller utlänningar som inte har en facklig tillhörighet och tillhörande socialförsäkring i Zanzibar. De flesta souvenirer och huvuddelen av kryddorna för försäljning till turister och lokal konsumtion importeras, förutom kryddnejlika, chili, kanel och kardemumma. Konsumtionen per capita av mat och dryck, vatten, elektricitet, fordon, bränsle m.m. av turisterna är avsevärt högre än lokalbefolkningens, och mycket av allt detta importeras, vilket drastiskt minskar nettointkomsten från turism. Tillsammans med Informations- och kommunikationsteknologi har turismen högsta prioritet i Zanzibar för att öka den ekonomiska utvecklingen.

Under de första åren efter revolutionen i januari 1964 upplevde Zanzibar politisk, ekonomisk och social stagnation. Men under de senaste decennierna har det tagits många steg i rätt riktning för att modernisera landet och utveckla ett jämlikt samhälle, med ett parlamentariskt flerpartisystem som antogs 1992 av regeringen. Sedan år 2000 har man fria val med flera deltagande partier, men CCM (Chama Cha Mapinduzi, Revolutionära Partiet, ett samgående av öarnas Afro-Shirazi Party/ASP och fastlandets Tanganyika African National Union/TANU), vinner alltjämnt valet trots anklagelser om valfusk och korruption på hög nivå.

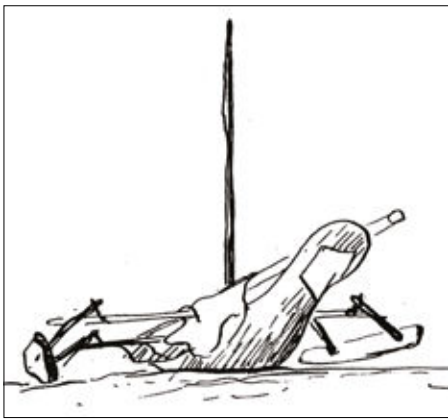
De hårdhanta tidiga revolutionära härskarna misskötte landet grovt och skapade

ännu större ojämlikheter, gränslöst förtryck, systematiskt undertryckande av alla mänskliga rättigheter, trakasserier och konfiskering av privat egendom som lämnats över till politiska och byråkratiska ledare, med korruption från topp till botten i administrationen som mest byggde på svågerpolitik. Med ett minimum av meritokrati rekryterades Zanzibars byråkrater i den tidiga revolutionära administrationen.

Idag kan landet stoltsera med 4 universitet och flera högskolor, flera moderna sjukhus och kliniker o.s.v. men dess huvudstad Stone Town (Kijijiwani) lider fortfarande av vattenbrist och strömavbrott, problem med sophämtning och bortskaffande av sopor, brott, våld och rån. Allt fler fall av våldtäkter, drogproblem, aids, prostitution och

pedofili rapporteras dagligen och de flesta förövare är fastlänningar.

Zanzibar var före 1964 ett av de få mer välmående och utvecklade länderna i Afrika, med ett minimum av kriminalitet, nästan gratis utbildning och hälsotjänster, låga kostnader för el- och vattenförsörjning m.m. även om det led av feodalism i kombination med handels ekonomi (varvid mycket östafrikansk exporthandel med elfenben, diamanter, guld, koppar, timmer, och import av livsmedel, tyger, verktyg och liknande varor från Asien och Europa, kontrollerades av zanzibariska handelshus som hade sina rötter i Indien och Mellanöstern) och det skapade stora motsättningar mellan stads- och landsbygdsbefolkningar.

Den tidiga partipolitiken i Zanzibar var inficerad av rasistiska/etniska oroligheter, mestadels förvärrade av dess senaste historia av omansk kolonisering av kusten i Östafrika och många inre stadscentra, plantageekonomi, slaveri och slavhandel. Slavar fördes till Zanzibar för lokal systerställning eller export för arbete på kokosnötsplantager vid Kenyas kust, gårdar i Jubadalen i södra Somalia, dadelplantager i Oman och för att arbeta som soldater i

olika kungariket i gamla Indien. De hade köpts från lokala hövdingar i det inre av östra Afrika, eller fångats slumpmässigt, mestadels i nordöstra, centrala och sydöstra regionerna i Tanganyika, östra Kongo och sydöstra Kenya.

Med det nuvarande tillståndet i den tanzaniska unionen och de allt mer ansträngda förbindelserna mellan öarna och fastlandet, kräver idag öborna många förändringar som t ex. jämlik representation på alla nivåer och i alla gemensamma statliga organ, som det uttrycktes kategoriskt av den förste presidenten Sheikh Karume – *Nusu bi nusu!* (50/50). Det verkade då som om unionen snart skulle utvecklas till en federation med separata delstatsregeringar för fastlandet Tanganyika och Zanzibar-öarna, under paraplyet av en liten federal regering som den förstods av många i början, vilket så småningom skulle leda till en östafrikansk federation. Men så har det inte blivit ännu. Under tiden fortsätter Zanzibar att attrahera stora utländska investeringar och hundratusentals utländska turister varje år.

*****

Till eftertexten finns även ett tjugotal utförliga Noter och Referenser ej medtagna här. Omslag och teckningar är ur boken.

Baksides text

En liten bok om ZANZIBAR gavs ut första gången 1979 och var den första mer gedigna presentationen på svenska, av

öricket vid Östafrikas kust. När den nu ges ut för andra gången, 2023, är den fortfarande den mest fullödiga presentationen av Zanzibar som finns på svenska. Den skrevs med en blandning av historiska översikter och personliga betraktelser och ska givetvis läsas med dessa glasögon på, att det är över 40 år sedan den skrevs. Mycket har hänt under de år som passerat mellan 1979 och 2023, händelser och skeenden som ger upphov till nutida betraktelser och reflektioner. Den boken har ännu inte skrivits på svenska. Siffror, statistik och procentangivelser i boken gäller alltså för 1979, dagens siffror ser annorlunda ut. Vi uttrycker ofta historiska fakta på andra sätt idag men de texter i den här boken som försöker skildra historiska skeenden på ön Zanzibar ger ändå en första bekantskap med en i geografisk mening liten plats men i historisk mening en stor plats.

Lena Rydström 2023

*****

Abdulaziz Y Lodhi, född 1945 på Zanzibar, professor emeritus i Swahili och afrikansk språkvetenskap vid Uppsala Universitet, föreläser internationellt om swahili studier och östafrikanska kustens historia.

Anette Rydström, född 1939 i Sverige, fil. kand. i statskunskap, engelska och swahili, översättare från engelska, undervisat vid Sandö U-centrum, redaktör och lexikograf. Bodde i Tanzania i slutet av 1960-talet och början på 70-talet, reste mycket i Östafrika under flera decennier.

Gunnar Rydström, 1935 – 2007, född i Sverige, fil. mag. i nordiska språk och engelska, författare och översättare, medgrundare av Författares Bokmaskin, redaktör och lexikograf. Bodde i Tanzania i slutet av 1960-talet och början på 70-talet, reste mycket i Östafrika under flera decennier.

Benkt Öberg, 1926 – 2006, född i Sverige, bildkonstnär och grafiker, reste under 1970-talet många gånger till Tanzania inklusive Zanzibar. Delade sin tid mellan Uppsala och Gotland.

*****

Boken finns också på engelska med titeln *A small Book on Zanzibar*. Böckerna kostar 170 kr per ex inkl porto inom Sverige.

Will democracy take root?

After two years in power, President Samia Suluhu Hassan has consolidated her political base, opened up the media space and increased the number of women in public appointments. However, the risk of a backwards slide still remains. This article is a reprint from Global Bar Magazine 6/10. The opinions expressed in the article are those of the author

Tanzania is not yet out of the woods. Years of failed accountability created the conditions for the rise of authoritarianism and the worrying absence of strong constitutional safeguards. The continued absence of these safeguards means that the risk of a backwards slide remains. In a 2022-2023 report produced for the Center for Strategic Litigation, a not-for-profit organisation based in Tanzania, we reviewed the main developments in Tanzania's civic space. The report covers six areas: political trends; media and access to information; rights and civil society; economic governance; Zanzibar's governance; and performance in East Africa. In this article, we unpack the findings in some of these areas. The report finds that current reform efforts aren't sustainable because they lack popular participation and grounding in any legal or constitutional safeguards. As a political science scholar, I have been studying Tanzania's politics in the last 10 years. We conclude in our report that Tanzania is yet to develop the resiliency necessary to fight any future assault on its fledgling democracy should it occur, given the country's weak constitutional order.

The big drivers

The report's main sources are the Center for Strategic Litigation's monthly updates on politics, the media and civil society as well as public finance management and economic governance. We reviewed materials published in the official, private and social media. We also conducted interviews with officials and political, private and civil society actors.

Political trends

President Hassan has asserted her authority over Tanzania's ruling Chama cha Mapinduzi, abandoned some of the worst anti-democratic practices of her predecessor, and established her credentials to lead the country for the remainder of her term. She used her party's elections in 2022 to sideline her predecessor's loyalists and consolidate her own power base. This base may be sufficient to pull through transformative and far reaching changes such as electoral reforms and ultimately

a new constitution. But to do this she needs to have a definite timeline for a new constitution.

Media space

Tanzanian media houses acknowledge the improvements in state-media relations during the last two years. They also note, however, that the old threats to media freedom in Tanzania persist. Journalists and media workers continue to face threats against their safety, intimidation and arbitrary arrest.

Civil rights

Civil liberties remain threatened. The criminal justice system continues to abuse the rule of law in the absence of legal safeguards for most of these liberties. In December 2021, Hassan noted that: "some police officers take bribes, use excessive force in carrying out their duties, and use offensive language."

According to a REPOA and Afrobarometer survey, nearly a quarter of Tanzanians (23%) consider that all or most of the police are involved in corruption. For many years, Maasai communities have conflicted with the state over residence and grazing rights in the Ngorongoro Conservation Area and in the Loliondo Game Controlled Area. These areas have been leased for hunting by a company associated with the Emirati royal family. In 2022, both conflicts re-erupted and led to

confrontations and prosecutions. Affected communities have filed several cases concerning rights abuses in the East African Court of Justice and the High Court of Tanzania. The president has deftly played the gender card, increasing the proportion of women at ministerial, regional and district commissioner levels. Critics, however, have pointed out that she focuses on promoting women from within "the system". They dismiss her efforts as political rewards for loyalists.

Economic governance

The business environment continues to discourage investors with its bureaucracy, risks and corruption. This is despite initiatives such as the ambitious five-year industrialisation policy.

Theft, fraud and corruption are among the main concerns of businesses, according to the 2023 Allianz Risk Barometer. The steady empowerment of state agencies in productive areas that should arguably be the reserve of the private sector also remain a concern for Tanzania's nascent private sector. These sectors include banking, clearing and forwarding, and water and air transport.

The country's industrial policy also is at odds with the 2015 Paris Agreement to reduce carbon emissions. The policy promotes fossil fuels over carbon emission reductions. In recent years, Tanzania has become a serious coal producer and exporter. The government's commitment to the US\$6 billion Uganda-Tanzania East African Crude Oil Pipeline project is a case in point. The project has been challenged on social, environmental and climate change grounds. The state has widely harassed

Ugandan activists for calling for transparency and accountability over the project.

What next?

Many of the reforms initiated by Hassan are solely on presidential writ. Efforts at reconciliation with citizens and independent civil society remain absent. This is partly attributed to the continued presence of limiting legislation governing civil society. So far the Tanzanian state has made no indication of willingness to open up the civic space.

The restriction of civil rights is also a reflection of the inherent weaknesses of the

civil society in mobilising a viable constituency and engaging proactively with the state to shape and influence ongoing democratic reform efforts. At the heart of this is the need to build strong infrastructure for dialogue among civil society, the state, political actors, the private sector and Tanzania's development partners. Achieving sustainable reforms will not be possible without constitutional reforms to provide for effective participation and accountability of the state towards the citizens. Constitutional powers have been abused to give credence to the autocratic trends witnessed over the last decade. The

ongoing engagement with the opposition will prove valuable only if it leads to critical legislative reforms of the political parties, elections and other relevant laws.

While the president remains the face of the reform agenda, she needs to carry her lieutenants and the country with her.

Nicodemus Minde
Adjunct Lecturer, United States
International University

Brian Cooksey and Deus Valentine of the Center for Strategic Litigation participated in compiling this report.

6 Oktober, 2023 GlobalBar Magazine

Mama Samias prestationer

Här följer lovord av Dr Ahmad Sovu för president Samia Suluhus prestationer från nätet i en lätt redigerad goggle-översättning från swahili.

Parlamentsledamoten för Ukonga, som också är en stor advokat och expert i avtalsfrågor, Jerry Slaa, har i ett uttalande i Arusha berömt president Dr. Samia Suluhu Hassan för hennes genuina ansträngningar att föra utveckling till folket, särskilt genom att förbättra effektiviteten i hamnen i Dar es Salaam. Mr Jerry sa;

Denna investering kommer att vara mycket lönsam eftersom den kommer att öka användningen som kommer att mata SGR-järnvägen och kommer att öka nationalinkomsten och göra det lättare för bönder att enkelt transportera sina grödor.

Med de här argumenten från Mr. Jerry Slaa följer diskussioner och åsikter från intressenter och medborgare i allmänhet sedan början av detta ärende. Idag ger vi dig 14 fördelar med projektet:

1. Ökning av gods med 158 procent.
2. Minska tiden för att ta bort gods från 12 timmar till 1 timme.
3. Minska tiden som fartyget ligger för ankar från 5 dagar nu till bara 24 timmar.
4. Installation av moderna IT-system
5. Ökning av statens inkomster genom tullskatt - från 7,76 biljoner till 26,7 biljoner år 2032/2033.
6. Att minska kostnaderna för att transportera varor från främmande länder till grannländer.
7. Stimulera infrastrukturen.
8. Stimulera tillväxten av den ekonomiska sektorn.
9. Att få utbildningsmöjligheter och öka kompetensen.
10. Få den modernaste tekniken för att betjäna fartygen.
11. Att ha en ökning av antalet fartyg från 1 569 till 2 950 fartyg till 2033.

12. Att minska tiden för att lossa container från fyra och en halv dag till två dagar.

13. Ökning av sysselsättningen från 28 990 till 71 990 till 2032/2033.

14. Lättnader av produktpriser för slutkonsumenten.

Eftersom godset kommer ut i tid och på utsatt tid blir det självklart lättare för handlarna att sätta ett bra pris än när lasten stannar länge eftersom det ökar kostnaden, så de måste höja priset för att kompensera, vilket ökar belastningen på gemene man.

Faktum är att slutförandet av detta avtal för driften av endast några av pirerna i Dar Port kommer att vara mycket produktivt för samhället.

Utmaningarna med att förlora inkomster i hamnen och gods kommer utan tvekan att minska och helt bortfalla.

Faktum är att tanzanierna gratulerar president Dr. Samia och hennes regering för en stor insats för att hitta en permanent lösning på utmaningarna i hamnen i Dar es Salaam.

Andra förbättringar

I själva verket är detta en fortsättning på det stora arbete hon gör för utvecklingen av den tanzaniska nationen.

Vi har sett att hon under hennes år har gjort viktiga saker för nationen, inklusive:

- Utveckla och slutföra alla större strategiska projekt såsom SGR, Nyerere Dam Electricity, bygget av Palace, etc.
- Öka löner, traktamenten och höja tjänstemännen i hela landet.
- Öka antalet turister med filmen "Royal tour"
- Tillåta möten för politiska partier
- Starta ett projekt för att bygga en bättre jordbruksmorgondag för unga.

- Hon har köpt nya, modernare vagnar för resenärer som ska till Kigoma, Tabora, Kilimanjaro och andra håll.

- Hon har byggt moderna klassrum över hela landet.

- Hon har köpt ett nytt lastflygplan.

- Hon bygger vägar överallt.

- Byggede olika vattenprojekt

- Lade till "Boom" för universitetsstudenter. [studiestöd]

- Hon har tagit bort avgifterna för samtal och transaktioner.

- Hon har kämpat mot oljeprisinflationen och gett statliga subventioner.

- Hon har främjat internationell ekonomisk diplomati.

- Hon lockar investerare vars antal har ökat rejält.

- Hon har stärkt solidaritet, kärlek, tolerans i att bygga den tanzaniska nationen.

- Hon främjar och utvecklar kiswahili-språket, konsten och vår kultur.

- Hon främjar och utvecklar sportbranschen nationellt och internationellt. Hon har återgått till målen för Simba- och Yanga-lagen.

- Hon bryr sig om de svaga och behövande och är lyhörd och demokrat.

- Hon har förbättrat hälsosektorn, sjukhusbyggen i varje hörn.

- Hon har ökat sysselsättningen för olika kadrer inklusive undervisning, hälsa och olika sektorer.

- Hon har tagit bort många från alla möjliga övergrepp osv.

Det här är doktor Samia Suluhu Hassan, hon slår verkligen till. Tanzania älskar henne och litar på henne. Vi fortsätter att be till Allah att ge henne mer hälsa och kondition.

Amen.

Tidningskrönikan: Hamnavtal, kritik och arresteringar

I perioden augusti-oktober dominerar nyheter om fortsatta internationella kontakter: Presidenten har varit i Sydafrika, Zambia och i Indien, och det har varit statsbesök från Indonesien och Tyskland.

Därutöver har mycket skrivits om hamnavtalet, dock inte mycket om kritiken i tanzanisk dagspress. Man är fortfarande försiktig, vilket verkar vettigt med tanke på att många kritiker av hamnavtalet har arresterats. Arresteringar som har karaktären av skrämshot då de bara varat några dagar. Om arresteringarna välsignats av presidenten, eller om de stöts av den auktoritära delen av regeringspartiet, får framtiden utvisa.

Intresse för rysk uranteknologi

Tanzania deltog i den rysk-afrikanska konferensen i S:t Petersburg. Gruvminister Bitekko framförde där att landet har många uranfyndigheter, och man är intresserad av att påbörja brytning för export med hjälp av utländsk teknologi. Rosatom är redo att bistå flera afrikanska länder som önskar bygga kärnkraftverk. 2/8 *Daily News*

Behov av fler konstgödsfabriker

Premiärminister Mjaliwa var också i S:t Petersburg, och allmänt positiv till konferensen. Men han talade sig också varm för att Tanzania måste ha flera konstgödsfabriker. Nu finns bara den i Tanga som producerar 200 000 ton, och landet behöver mer än 800 000 ton. 5/8 *Daily News*

Turistankomsterna fortsätter öka

Första kvartalet anlände 409 000 turister, upp från 289 000 förra året. Man förklarar uppgången med intresset som videon Tanzania Royal Tour väckte, där Mama Samia spelade en framträdande roll. Informationen gavs i samband med UNWTOs möte i Mauritius. Där blev Tanzania också utsett till vice ordförande i FN-organisation. Landet är också nr två i Afrika när det gäller utländska investeringar i turistsektorn. 6/8 *Daily News*

Kritiker av hamnavtal arresterade

Enligt HRW har minst 22 personer arresterats och/eller hotats sedan den 10 juni, då parlamentet godkände hamnavtalet med

Advokat Mwabukusi är en av dem som arresterats efter kritik mot hamnavtalet.

Dubai-bolaget DP World. En av de drabbade är advokaten Mwabukusi som hjälpt kritiker att stämma regeringen för avtalet i högsta domstolen. Personer som arresterats har sedan släppts efter några dagar utan åtal. 7/8 *Human Rights Watch*

Sport skall ena nationen

I samband med att Simba, en av landets största fotbollsklubbar, firade Simba Day på Benjamin Mkapa Stadium i Dar, poängterade Mama Samia vikten av sport och idrott för att hålla ihop nationen. Simbas största sponsor är Muhamed Dewji, en av Afrikas miljardärer. 7/8 *Daily News*

Mer plantering av mangrove

Regeringen vill öka planteringen av mangrove-träd längs kusten för att skydda kustlinjen från den stigande havsnivån. Mangrove är också mycket effektiva på att ta upp koldioxid, så därför inbjuder regeringen utländska företag att investera i kolsänkor mot den globala uppvärmningen. 10/8 *Daily News*

Ny medborgarundersökning

REPOA, en NGO som forskar om utveckling och styrelsesätt, har publicerat sin årliga intervjuundersökning. Enligt denna är tanzanierna överlag nöjda med hur landet styrs – de positiva svaren ligger mellan 60% och 80% beroende på område. Över 80% är t.ex. nöjda med rättsväsendet, utbildningsområdet och president Samia. För ekonomi och yttrandefrihet var utfallet drygt 60%. Ungdomsarbetslösheten tyckte bara 45% att man klarade av, och endast 21% ansåg att inflationsbekämpningen fungerade. 11/8 *Daily News*

Stämning för hamnavtal avvisas

Högsta domstolen avvisar den stämningsansökan som inlämnats av en grupp medborgare mot hamnavtalet. Man säger dels att avtalet har ingåtts av regeringen och ratificerats av parlamentet på ett korrekt sätt, dels att avtalet är ett ramavtal mellan

Doktor Slaa, tidigare ambassadör i Stockholm, häktades också, och förlorade sin ambassadörstitel.

regeringar som bara anger möjliga samarbeten (...*economic and social partnership for performance development and improvement of sea and lake ports in Tanzania*). Det är alltså inte säkert att det kommer att följas upp av specifika avtal för alla områden. 11/8 *Daily News*

Willibrod Slaa arresterad

Dr Slaa, tidigare tanzanisk ambassadör i Stockholm, arresterades under medverkan i ett discussionsforum kritiskt till att regeringen låtit företaget DP World från Dubai ta över driften av Dar es Salaams hamn. 13/8 *Tanzania Times*

Nnauye: Ingen arresteras för kritik

Regeringen reagerar på att utländska och andra medier anger kritik mot hamnavtalet som skäl för arresteringar. Enligt informationsminister Nnauye har inte kritik mot hamnavtalet varit orsak till de uppmärksammade arresteringarna, utan yttranden av de berörda som uppmanat till att avsätta regeringen med våld. Ministern poängterade att ingen blivit, och ingen kommer att bli, arresterad för att kritisera ett politiskt beslut eller statliga projekt. 17/8 *Daily News*

Informationsminister Nnauye: Alla får kritisera, men inte uppmana att ta över makten med våld.

Minister Bideko med ansvar för gruvor och energi är nu också vice premiärminister.

Doktor Slaa släppt ur häktet

Dr Slaa har nu släppts efter en knapp vecka i häktet. Enligt polisen hade han och andra arresterats anklagade för upp-
vigling i samband med kritik mot hamnaf-
fären. Det är oklart om åklagaren går vida-
re med anklagelserna, som verkar ha svag
förankring i verkligheten. 18/8 Citizen

Kapital avsätts för statliga företag

Regeringen har avsatt 1200 miljarder Tsh som kapitalförstärkning för statliga bo-
lag. Samtidigt beklagar president Samia
att många företag går med förlust – hon
vill att företagen skall styras effektivt och
leverera avkastning till staten. Hon öpp-
nar även för att allmänheten skall kunna
köpa aktier i dessa företag. Kapitaltillskott
kommer endast att ges till företag som kan
presentera trovärdiga affärsplaner och ana-
lyser. 21/8 Daily News

50 miljoner körningar med Bolt

Bolt, en konkurrent till Uber i taxibrans-
schen, har nu registrerat 50 miljoner kör-
ningar i Tanzania under sina första fem år.
21/8 Daily News

Statsbesök från Indonesien

Indonesiens president Widodo har varit i
Tanzania för diskussioner om politik, han-

Mama Samia med Indonesiens president Widodo under statsbesöket i Tanzania.

Taifa Stars är klara för Afcon efter att ha spelat oavgjort mot Algeriet.

del och utveckling – det var 32 år sedan en indonesisk president besökte landet. På Widodos första resa till Afrika besökte han senare även Kenya, Mozambique och Sydafrika. Tanzanias största export till Indonesien är kryddnejlikor, medan största importen är palmolja. 22/8 Daily News

Fortsatt dollarbrist

Enligt regeringen råder fortsatt brist på dollar och man har genomfört ett antal åtgärder för att förbättra situationen. Bland annat har man infört kreditgarantier för export, och Bank of Tanzania har sålt dollar till bankerna. Samtidigt fortsätter BoT att köpa guld för att stärka valutareserven, 400 kg till och med juli. 27/8 Daily News

Produktionen av el ökar

Jättedammen vid Stiegler's Gorge börjar nu bli fylld och elproduktionen planeras starta i juni 2024 – så småningom kopplas ytterligare 2100 MW in på nätet och elbristen i landet upphör. För att täcka nuvarande elkonsumention behövs endast 1500 MW, men behovet av el för landets fortsatta utveckling är betydligt större. Ett geotermiskt projekt i Mbeya regionen skall börja producera 50 MW under 2024. 27/8 Daily News

BRICS konferensen i Sydafrika

President Samia var en inbjuden gästtalare vid konferensen, och betonade bland annat vikten av internationellt samarbete för att lösa de pågående globala kriserna. Hon är positiv till BRICS som ett alternativ till andra samarbeten som kan stärka Afrikas position. Tanzania har dock inte ansökt om medlemskap. 29/8 Daily News

STAMICO går gruvligt bra!

Det statliga gruvbolaget STAMICO:s försäljning har stigit till 61 miljarder Tsh, upp från 1,3 miljarder Tsh på tre år. Efter att ha varit ett sorgebarn med förluster påbörjades vändningen under 2015, då Magufuli blev president. Förra året betalade STAMICO utdelning till staten på 2,2 miljarder, i år blev det 2,5 miljarder.

Twiga Stars jublar efter 4-3 matchen mot Elfenbenskusten.

På senare år har man fått gruvborrningsuppdrag i konkurrens med andra bolag. Man har också planer på att starta en bank för mindre gruvföretagare. Staten har hittills betalt lönerna, men nästa år planerar man att bli helt självgående. 29/8 Daily News

Regeringsombildning

President Samia har utsett Doto Biteko till vice premiärminister, samtidigt som han fortsätter som gruv- och energiminister. Ministry of Works and Transport han delats i två. Minister för offentliga arbeten (Works) blir Innocent Bashungwa och transportminister blir Makame Mbarawa. 30/8 Daily News

Taifa Stars klara för Afcon 2023

Tanzanias fotbollslag Taifa Stars är klart för den afrikanska cupen efter att ha spelat oavgjort mot Algeriet, och blev gratulerade av Mama Samia. Algeriet vann grupp-
spelet överlägset med 16 poäng. Taifa Stars kom tvåa med 8 poäng. 7/9 Daily News

Poliovaccinering för tre miljoner

I en vaccinationskampanj som startades i september skall man försöka vaccinera barn födda efter 2015 mot polio. Kampanjen genomförs i alla regioner som gränsar till grannländer där man nyligen haft polio-utbrott, och målgruppen omfattar 3,25 miljoner barn.

WHO deklarerade Tanzania polio-fritt år 2015, men i maj i år diagnosticerades ett barn med polio. 8/9 Daily News

Värdsbanksrapport

Enligt Världsbanken steg Tanzanias BNP 4,6% under 2022, och prognosen är 5,1% för 2023. Den positiva utvecklingen, trots problem i omvärlden, beror enligt banken på ett förbättrat affärsklimat och de strukturella reformer den nuvarande regeringen genomfört. Trots detta finns fortfarande utrymme för ökad effektivitet. T.ex. tror man att sjukvården skulle kunna producera 11% mer utan ökade kostnader om effektiviteten blev optimal. 20/9 Daily News

Minister Bashungwa byter portfölj, från försvar till offentlig arbeten (Works).

Ökad satsning på sol och vind

Vid Tanzanias Energikongress med internationella deltagare sade premiärminister Majaliwa att hittills har man investerat mest i vattenkraft och naturgas, men framöver vill man investera mer i elkraft från sol och vind. Energiminister Biteko talade om vikten att förse Afrika med ren energi för matlagning. 21/9 *Daily News*

Internrevisorer klagar

Vid internrevisorernas årliga konferens i Arusha klagar de på att de ofta utsätts för hot och trakasserier från chefer och styrelser i organisationer de arbetar för, vilket hindrar dem från att utföra sitt arbete på ett objektivt sätt. Utbildningsminister Mkenda framförde att regeringen uppskattade revisorernas insatser men uppmanade dem att utveckla sina metoder i digitaliseringens spår. 22/9 *Daily News*

Plan för energieffektivitet

Ett treårsprojekt har startat för att ta fram en plan för ökad energieffektivitet, med stöd från EU och UNDP. Man vill minska energianvändningen hos såväl hushåll som industrin och i offentliga byggnader. Vid en pilotstudie hos Silafrica Tanzania Ltd har man minskat elkonsumtionen från 13 000 kWh till 12 000 kWh, samtidigt som man ökat produktionen från 700 till 1000 ton plastförpackningar. 24/9 *Daily News*

Infrastruktursatsning i städer

Kontrakt på totalt 276 miljarder Tsh har tecknats för den första delen av ett projekt för att förbättra infrastrukturen i 12 städer. Berörda städer i första rundan är Arusha, Geita, Ilemela, Kahama, Kigoma, Mbeya, Morogoro, Mwanza, Songea, Sumbawanga och Tabora. I projektet ingår bland annat asfaltering av gator och utbyggnad av vatten och avloppssystem. 24/9 *Daily News*

Nytt Maraton-rekord

Magdalena Shauri är ny maratonmästare i Tanzania. Då hon kom trea i Berlin Maraton nyligen slog hon Banuelia Mrashanis 21 år gamla rekord med 6 minuter. Hon också kvalificerad för Olympiaden i Paris 2024. 25/9 *Daily News*

Anslutning till NSSF ökar

National Social Security Fund NSSF har till uppgift att betala pensioner och arbetslöshetsunderstöd till anställda i den privata sektorn. När Mama Samia tillträdde var de årliga bidragen till fonden 1448 miljarder Tsh, och ett år senare var man uppe i 1660 miljarder Tsh, och det totala värdet av fonden var i juni 7600 miljarder Tsh. Enligt fonden beror ökningen på större utländska investeringar. Bidragen från gruvindustrin har ökat starkt. 25/9 *Daily News*

REAs styrelse upplöst

Mama Samia är tydligen inte nöjd med myndigheten för landsbygdselektrifiering REA, för hon har upplöst styrelsen och tillsatt den pensionerade generalen Jacob Kingu som ny ordförande. 25/9 *Daily News*

Belöning till Twiga Stars

Mama Samia har belönat landets kvinnliga fotbollslandslag Twiga Stars med 10 miljoner Tsh för deras vinst mot Elfenbenskusten. Twiga Stars hade förlorat första matchen mot Elfenbenskusten med 0-2, och då slutsignalen löd i andra matchen stod det 2-2. Efter straffläggning blev slutresultatet 4-3. Matchen ingår i kvalificeringen till Africa Cup. 27/9 *Daily News*

Storbrand i Karakoos marknad

Dar es Salaams välkända marknad i Kariakoo har drabbats av en stor brand. Skadorna omfattar tre flervåningsbyggnader och hundratals utomhusstånd. Skadorna blev större eftersom brandkåren hade svårt att komma fram på gatorna fyllda av folk och stånd. 1/10 *Daily News*

Ny talesman för regeringen

Mama Samia har utnämnt Mohbare Matinyi till chef för Tanzania Information Service och ny regeringstalesman. Han var förut District Commissioner i Dar es Salaam. 2/10 *Daily News*

Magdalena Shauri ny tanzanisk mästare i maraton efter 2:a plats i Berlin Maraton.

Air Tanzania får ännu ett flygplan

Air Tanzania har fått ytterligare ett flygplan, en Boeing 737-MAX9, lämplig för medellånga flygningar. Air Tanzanias flotta omfattar nu 13 flygplan. Förutom inhemska rutter flyger man till Mumbai (India), Lubumbashi (DRC), Nairobi (Kenya), Hahaya (Comoros), Ndola and Lusaka (Zambia), Harare (Zimbabwe), Bujumbura (Burundi), Entebbe (Uganda). Två plan kommer att användas för pilotutbildning. 3/10 *Daily News*

Mama Samia på besök i Indien

Mama Samia har varit på ett tre dagars statsbesök i Indien. Besöket är främst inriktat på utökad handel och att man vill få mer av indiska investeringar. För närvarande omfattar handeln mellan länderna ca 4 miljarder dollar. 5/10 *Daily News*

Fria, men politiskt försiktiga

Afrobarometer har publicerat en ny intressant enkät om tanzaniers åsikter om politisk frihet. Resultat i korthet: En majoritet tycker att man har pressfrihet samt frihet att uttrycka sig och gå med i politiska partier. Men man känner också att man bör vara försiktig med att uttala sig politiskt. En majoritet tycker också att regeringen

Statsbesök i Indien: Premiärminister Modi, Mama Samia och president Murmu.

Presidenterna Steinmeier och Suluhu vid det tyska statsbesöket i Tanzania.

bör ha rätt att stoppa organisationer som opponerar. Men samtidigt tycker en större majoritet att massmedia skall fortsätta att undersöka korruption och missförhållanden. (Afrobarometer är ett oberoende forskarnätverk som regelbundet genomför enkäter om allmänhetens åsikter i afrikanska länder/ red). 6/10 *Afrobarometer*

Samia hedersdoktor i Indien

Mama Samia har utsetts till hedersdoktor vid Nehru universitetet, liksom Julius Nyerere tidigare blivit. I sitt långa tacktal passade Mama Samia på att tacka alla sina föregångare och sitt parti, som gett henne så många möjligheter att arbeta för att förbättra livsvillkoren i Tanzania. Hon nämnde speciellt flickor på den fattiga landsbygden som med hjälp av utbildning och hårt arbete kan krossa alla glastak. Utbildning har länge varit viktigt i Indiens bistånd, och hittills har mer än 5000 tanzanier utbildats där, så även Mama Samia.

11/10 *Daily News*

Dödsstraffet kan slopas

I samband med den internationella dagen för dödsstraffets avskaffande anordnades en konferens med stöd av bl.a. EU. Enligt justitieminister Chana har regeringen uppmanat berörda organisationer att diskutera olika alternativ till dödsstraffet. Den kommitté som tillsatts av presidenten för att studera kriminalsystemet har i uppgift att även samla in synpunkter på dödsstraffet. Människorättsorganisationer förordar i allmänhet att dödsstraff övergår till livstidsstraff. 11/10 *Daily News*

Studie om flickors skolavbrott

En studie har startats med stöd från UNICEF för att ta fram huvudskälen till att flickor inte fullföljer sina studier. Nästan en av fem flickor avslutar inte sin grundskola, medan fyra av tio flickor inte avslutar sin gymnasieutbildning. Dessutom har en av fyra gifta flickor på 15-19 år utsatts för våld från sin partner.

12/10 *Daily News*

Dubbelt medborgarskap tänkbart

Kommittén för utvärdering av det utrikespolitiska arbetet har överlämnat sin rapport till presidenten. Där finns bland annat avsnitt om diasporans ställning och dubbelt medborgarskap. Kommittén rekommenderar att en nationell debatt genomförs om dubbelt medborgarskap, för att allmänheten skall kunna lufta sina åsikter.

12/10 *Daily News*

Hamnavtalet med DP World

Hamnavtalet har nu signerats. Det syftar till att modernisera hamnen i Dar es Salaam och förenkla logistiken av varor till och från hamnen. I första steget kommer DP World att investera 250 miljoner US\$. Målet är bland annat att hamnen skall bli ett konkurrenskraftigt alternativ för utskräpning av mineraler som behövs för den globala klimatomställningen.

23/10 *Daily News*

Samia på besök i Zambia

Under ett tredagars besök i Zambia besökte president Samia bland annat Tanzania-Zambia Business Forum. Där poängterade

hon vikten av att länderna ökar samarbetet och ömsesidiga investeringar för en bättre levnadsstandard och minskat beroende av omvärlden. Zambias president Hichilema instämde. 25/10 *Daily News*

Hälsoläget förbättras

Demografi- och hälsoundersökningen för 2022 är klar och redovisar en rad intressanta resultat. Bland annat har mödradödligheten sjunkit från 5,3 promille till 1,0 promille jämfört med 2016. Antalet sjukhusfödslar ökade från 63% till 81%. Tonårsgraviditeter har minskat från 27% till 22% under samma period, men där var bilden splittrad mellan regionerna. Barnadödligheten för barn upp till fyra år minskade från 6,7 till 4,3 promille, men planen för 2030 är 1,2 promille. Men barn upp till fyra år med olika fysiska defekter är fortfarande allt för många, 30%.

29/10 *Daily News*

Två tanzanier gisslan hos Hamas

Israels regering har informerat Tanzania om att två tanzanier som praktiserade i ett jordbruksprojekt blev tagna som gisslan av Hamas den 7 oktober och antas nu befinna sig i Gaza. 30/10 *AllAfrica*

Utökat samarbete med Tyskland

Som ett led i Tysklands Afrika-drive besöker nu kansler Scholz och president Steinmeier fyra afrikanska länder. Steinmeier besökte Tanzania och Zambia, medan Scholz besökte Nigeria och Ghana. I Steinmeiers delegation ingick företrädare för tolv tyska storbolag. Steinmeier besökte bl.a. cementfabriken Twiga (har tysk partner) och Majimaji-museet i Songea. (Majimaji, ett uppror mot tyska kolonialmakten 1905-1907/ red). 30/10 *Daily News*

Gado är inte positiv till Musevenis och Ugandas inställning i HBTQ frågor.

Mission på Swahilikusten

Swahilikusten sträcker sig från södra Somalia till norra Moçambique och området är sedan århundranden tillbaka dominerat av islam.

Längs Swahilikusten finns idag 39 folkgrupper som knappt nåtts av kristen mission. Det gemensamma är swahilikulturen, vilken är en blandning av islam och traditionell afrikansk ockultism.

Satsning för att nå kusten

Det finns några få kristna församlingar på landsbygden längs med Swahilikusten, dessa består i huvudsak av människor som flyttat dit från inlandet. Det har dock visat sig finnas stora kulturella skillnader och svårigheter för dessa att nå ut till swahilikulturens folk. Sedan några år tillbaka genomförs därför en satsning för att med nya sätt nå Swahilikusten med evangeliet. Bland annat har det visat sig att bibelupp-täckargrupper är en mycket effektiv metod för att nå ut – många grupper har startats och tusentals har kommit till tro. I februari gjorde lokala medarbetare resor längs kusten och berättelserna är samstämmiga:

– Här kommer människor till tro i större omfattning än tidigare. Det är större än vad vi vågat drömma om, berättar de missionärer och pastorer som besökte de nya bibelupp-täckargrupperna.

10 000 biblar utdelade

På grund av kustens långa historia av islam så är tillgången på biblar låg. Förra julen samlade därför IBRA, Pingst Jönköping, Filadelfia Stockholm och privatpersoner in medel för att finansiera 10 000 biblar. Idag har biblarna blivit utdelade, fler människor kommit till tro och nya församlingar börjar växa fram. I takt med att fler och fler blivit frälsta, så har även nya behov uppstått. Nu behöver kyrkobyggnader byggas och ledarträning genomförs för att stötta regionen.

Strategisk församlingsplantering

Längs hela Tanzanias kust finns det samhällen som är strategiska för församlingsplantering. Dessa samhällen har en blandad befolkning (folk från inlandet och kusten) vilket gör församlingsetablering möjlig. Det mesta av handeln och myndighetsutövande är centrerad till dessa samhällen, vilket även gör att en stor del av den ekonomiska omsättningen sker här. Genom att plantera församlingar på dessa strategiska orter så skapas förutsättningar för att på sikt kunna få självutbredande församlingar över hela kusten.

Regional ledarträning

Förutom kyrkobyggnader behövs det även människor som är redo att gå och börja bearbeta dessa områden. Bengt Klingberg, missionär i Tanzania utsänd av Jönköping Pingst förklarar:

– De som är mest lämpade är de som redan finns i områdena och klarar av klimat, kultur och de förhållanden som råder. Dessa människor finns i församlingarna runt omkring men de saknar träning. Församlingarna längs kusten i Tanzania vill därför starta klasser med träning för församlingsplanterare. Tanken är att handplocka individer och erbjuda dem träning för att kunna gå ut och plantera församlingar i området. Träningen är inte en traditionell bibelskola utan ska ses som träning inför ett specifikt uppdrag.

Stevie Mulenga

Stevie Mulenga är en av de pastorer som rest runt på Swahilikusten i Tanzania och som besökte Sverige i våras. Det finns ett starkt band mellan pingströrelserna i Tanzania och Sverige.

När man inom den tanzaniska pingströrelsen introducerades för ett nytt sätt att tänka om hur vi vinner människor för Gud genom vårt lärjungaskap i vardagen, så var många skeptiska, påtalar han. Samtidigt insåg han själv och andra att det var värt att försöka.

En viktig strategi i arbetet är att i sin vardag finna en nyckelperson som är öppen för budskapet och som i sin tur har ett stort nätverk att förmedla det vidare till. Det är samma principer för lärjungaskap som Jesus använde, framhåller Stevie.

Person till person

– Detta sätt att nå ut, från person till person, kan se svårt ut, men i själva verket är det väldigt enkelt och det medför minimala kostnader. Du kommer från ett hem och går till nästa. Du sitter ner med personen och samtalar, precis som Jesus gjorde med Sackeus. Ofta berättar vi först inte uttryckligen vad det står i Bibeln, men försöker hjälpa personen att se vad Ordet lär. Första gången stannar du kanske bara en kort stund, nästa sitter du ner lite längre och frågar vad personen tänkt om det som ni pratade om senast. Då kommer han eller hon att börja berätta för dig om de egna upptäckter som gjorts.

Vi har förundrats när vi utvärderat och sett hur väl detta sätt att arbeta på fungerar. Smågrupper har bildats på plats efter plats och församlingar har planterats.

Han berättar entusiastiskt om hur han själv besöker olika områden för att döpa människor.

Något som kan hindra vanliga människor från att leva som lärjungar på detta sätt är föreställningen att de måste kunna mer först, ha gått på bibelskola, vilket inte stämmer, framhåller Stevie. Men är detta tillämpligt även i ett individualistiskt samhälle som vårt svenska? När den frågan ställs under seminariet som hölls under hans besök, så framhålls att det även hos oss finns sociala nätverk och intressegrupper att arbeta genom.

***

Texten sammanställd och förkortad från hemsidorna:

<https://www.pingst.se/nyheter/stevie-mulenga-vi-kan-vara-som-pionjarerna/> och ibra.se/en/new-documentary-ordinary-people/

Lena Tellebo
Internationell sekreterare för
Afrika hos PMU (Pingstmissionens
Utvecklingsamarbete)

Stevie Mulenga, tanzanisk pingstpastor på besök i Sverige

Tanzaling har firat 20-årsjubileum

I oktober firade föreningen Tanzaling sitt 20-årsjubileum. På plats i Alingsås fanns bland andra Dr. Edmund Juma Kitokezi som företrädde Tanzanias ambassad i Stockholm. - Ni är en liten men väldigt bra förening här i Alingsås! Genom ert arbete bidrar ni till den tanzaniska regeringens arbete mot fattigdom, sade han.

Tanzaling är en vänförening mellan Alingsås och Tanzania som bildades 2003. Föreningen driver ett flertal projekt i området kring Nzege i västra Tanzania.

Jubileet markerades med stor fest den 14 oktober med föreläsningar, utställning och boksläpp av föreningens Jubileumsskrift, i närvaro av många alingsåsare som bidragit till föreningens arbete genom åren.

Hälsning från ambassaden

Dr. Edmund Juma Kitokezi läste upp ett tal från Tanzanias ambassadör Grace Alfred Olotu som hade planerat att komma till Alingsås men blev kallad till internationellt möte i Algeriet istället.

- Det här jubiléet kunde jag inte låta bli att komma till! Jag har läst på om er förening och det ni har gjort genom alla dessa år är verkligen bra. Trots att ni är en liten förening har ni åstadkommit mycket. På det sättet blir ni i Alingsås en del av min regerings arbete för att motverka fattigdom, sade Dr. Edmund Juma Kitokezi.

Tillsammans med föreningens medlemmar deltog han under kvällen även i matlagning av tanzaniska maträtter, bland annat basrätten ugali, majsgröt.

Kommunen var också där

Kommunfullmäktiges ordförande Linda Espeving representerade Alingsås kommun och deltog även hon i matlagningen.

- Jag är här för att jag fick en sådan härlig inbjudan och jag tycker det är jätteroligt! Jag är otroligt fascinerad över att det finns sådana eldsjälarna som i Tanzaling. Har man möjlighet att ge, som vi, då är det ett beundransvärt och viktigt arbete.

Environment for Development

Alingsåsaren Emelie César berättade om sitt arbete som projektledare inom nätverket Environment for Development, ett globalt nätverk av forskningscenter med syfte att öka användningen av miljöekonomi för att minska fattigdom, och sitt samarbete med forskare i Tanzania.

Svetan var representerat

Under kvällen berättade även Rehema Prick, ordförande i Svensk-tanzaniska föreningen Svetan, om hur det kom sig att hon bosatte sig i Sverige 1978.

Två kulturer

Dennis Nyström, som till stor del vuxit upp i Tanzania, pratade om hur det är att tillhöra två kulturer. Han tolkade också hela kvällen till och från swahili.

Jubileumsskrift

Dagen till ära släpptes också föreningens jubileumsskrift, som berättar om föreningens historia, de många olika projekt som pågår samt innehåller intervjuer med invånare i Nzege som föreningen samarbetar tätt med. En av dem, Lyoba Mbogo, började som en av föreningens fadderlever men fungerar nu bland annat som kontaktperson mellan Tanzaling och myndigheter i Nzege. Han säger om föreningens solcellprojekt, där fattiga familjer med skolbar

Tanzalings styrelse tillsammans med några av hedersgästerna på föreningens jubileumsfest.

Från vänster Anders Jonsson, styrelsen, Rehema Prick, ordförande i Svetan, Janne Bengtsson, styrelsen, Ingela Gillqvist, styrelsen, Lennart Mattsson, styrelsen, Dr. Edmund Juma Kitokezi, Tanzanias ambassad, Pär Alm, styrelsen, Lisbeth Alm, styrelsen, Linda Espeving, kommunfullmäktiges ordförande i Alingsås, Dennis Nyström, PMU Vårgårda samt Marie Grahn, styrelsen.

får en solcell som ger belysning kvällstid med syfte att underlätta läsläsning:

- Vi hjälper inte bara fattiga familjer med att få ljus och mobilladdning, utan också till ökad medvetenhet. Vi bidrar till att öka deras motivation och till uppvaknandet av deras slumrande talanger och önskan om att lyckas i livet. Det känns som att vi skapar lite historia!

Föreningens ordförande Pär Alm var med och startade föreningen för tjugo år sedan. Många av projekten bygger på kontakter i Nzega som han och hustrun Lisbeth Alm fick när de bodde i området under två år.

- Man kan inte hjälpa hela världen men får man en sådan här chans som vi fått, med de kontakter i Tanzania som vi har, då kan vi göra lite och då får vi vara nöjda med det. Att göra något tillsammans för andra, det ger stor livskvalitet.

Marie Grahn

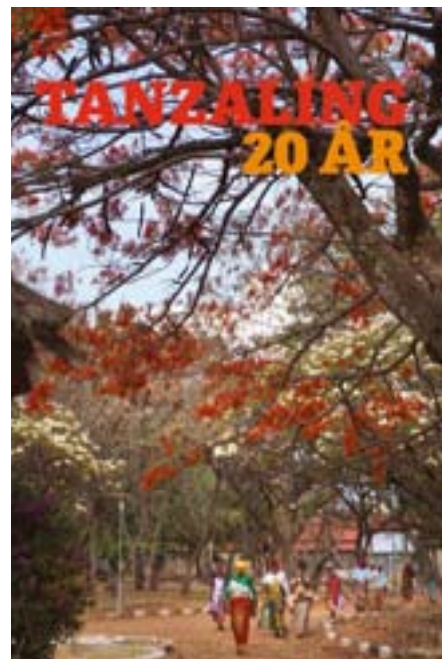
FAKTARUTA

Tanzaling är verksam i Nzega-området i västra Tanzania. Föreningen stöttar bland annat tre vänskolor, driver utbildningsprojekt om HIV/aids för kvinnor i avlägsna byar och har de senaste åren installerat 120 solpaneler hos fattiga familjer. Föreningens stöd har i de flesta fall varit livsavgörande för familjerna.

Tanzalings medlemmar i Alingsås stöttar också varje år 36 fadderlever så att de kan få utbildning.

Läs mer om föreningens verksamhet på www.tanzaling.se

Jubileumsskriften (omslag till höger) berättar om de första 20 årens verksamhet.

Svetans höstmöte

Svetan bjöd in till medlemsmöte i Göteborg den 21 oktober. På programmet stod dels en presentation av föreningen Tanzalings verksamhet i Alingsås och i Nzega i Tanzania, dels ett föredrag av Jonas Ewald om den politiska utvecklingen i Tanzania. Cirka femton personer deltog i mötet som ägde rum på Hotel Lorensberg.

Marie Grahn och Janne Bengtsson från Tanzaling berättade om föreningens verksamhet under tjugo år. Mycket har hänt under dessa år och nya initiativ har tagits efterhand. En mycket uppmuntrande utveckling har ägt rum och visar hur mycket som är möjligt när viljan och engagemanget finns. Allt finns nu sammanfattat i en jubileumsskrift som går att köpa för 100 kr. Vi kunde också läsa en artikel om föreningens verksamhet i Habari 1/2023.

Jonas Ewald är universitetslektor vid Linnéuniversitetet inom ämnesområdet utvecklings- och fredsforskning. Han under många år har följt utvecklingen på detta område med inriktning på demokratisering med särskilt fokus på östra Afrika, och inte minst på Tanzania.

Jonas inledde med att sätta in Tanzania i ett större sammanhang både i Afrika och globalt när det gäller den demokratiska utvecklingen, bland annat genom att använda resultat från olika undersökningar om vad som hänt i olika länder avseende demokratiska principer. Och då handlar det inte bara om val som ägt rum och kan vara mer eller mindre fria, utan om deltagande i bredare bemärkelse. Han hänvisade bl. a. till VDEM Democracy Report 2023, State of Liberal Democracy 2022.

Under rubriken "Waves of authoritarianism and democratisation in Tanzania" talade han om hur utvecklingen gått i vågor, till en del beroende på vem som varit landets president. Han ansåg bland annat att en utveckling i auktoritär riktning inleddes redan under Kikwete och kulminerade sedan under Magufulis tid som president.

När den senare plötsligt avled 2021 tog vice-presidenten Samia Hassan över ledningen vilket kommit att leda till ett öppnare politiskt klimat, mindre präglat av den rädsla som successivt tilltog under Magufuli. Även om utvecklingen sedan dess inte varit rätlinjig har det mesta rört sig i rätt riktning vad gäller demokratiska principer.

Det finns dock en rad frågetecken inför nästa presidentval då Samia Hassan och hennes ställning kommer att utsättas för större prövningar. Det är oklart hur olika delar av regeringspartiet CCM kommer att förhålla sig; det finns falanger som inte är odelat positiva till den politik som drivs av Samia Hassan. Hon har satsat mycket på att lyfta fram kvinnorna och låta deras röster göra sig hörda. Men även bland kvinnor finns traditionella, konservativa värderingar om att en kvinna inte ska vara chef, inte för en familj än mindre för en nation.

Jonas Ewald från Linnéuniversitetet talade om pendlingen mellan demokratisk och auktoritär utveckling i Tanzania.

Det finns goda anledningar att följa vägen framåt mot valet, inte minst vad gäller hur de demokratiska förutsättningarna kommer att se ut.

Jonas Ewald kommer att skriva en utförlig sammanfattning av sin mycket uppskattade presentation som kommer att publiceras i nästa nummer av Habari.

Text o bild: Hans Persson

Om kontakten med en afrikansk kyrka i femtio år: **Visionen som blev verklighet**

I början av juli månad 1968 skulle Kyrkornas Världsråd samlas till Stormöte i Uppsala. Det föregående mötet hölls i New Delhi i Indien 1961.

Jag var ung präst och hade min tjänstgöring som kyrkoadjunkt i Caroli församling i Borås. Genom min bakgrund som vikarie för sjömansprästen i Gdynia i Polen, Rotterdam i Nederländerna och Hull i England var jag mycket motiverad att delta som volontär under någon vecka i Uppsala. Dagarna i Uppsala var samlade kring temat "Se, jag gör allting nytt". Det blev en stor upplevelse för mig och kom att påverka hela mitt kommande liv på flera sätt och gav mig en internationell inriktning. Jag kommer nu att berätta en särskild händelse.

En ung afrikanska präst

Den inledande högtidsgudstjänsten i Uppsala domkyrka var slut. Kyrkoplanen fylldes av människor från nästan alla delar av världen. En ung afrikanska präst kommer fram till mig och frågar - på flytande danska - kan du säga mig var den svenske ärkebiskopen bor? Jag är bjuden på kyrkkaffe tillsammans med biskop Josia Kibira i mitt hemstift i nordvästra Tanzania. Det var lätt att visa vägen. Och jag frågar - hur kommer det sig att du som afrikansk präst talar danska flytande?!. Han svarar med ett leende. Jag studerar teologi - Gamla Testamentet - vid Århus universitet, men arbetar också som församlingspräst i en dansk förortsförsamling. Då behöver jag tala danska!

Leonidas Kalugila

Så skildes våra vägar - för några år. 15 år senare träffas vi på nytt i Tanzania. Hans namn är Leonidas Kalugila. Då är han professor i Gamla Testamentet vid Makumira Theological Seminary, nära Moshi i norra Tanzania, som utbildar präster i ELCT - Tanzanias evangelisk-lutherska kyrka. Han blir senare generalsekreterare för de förenade afrikanska bibelsällskapen med högkvarter i Nairobi.

En vision

Den här sommarsöndagen i juli 1968 får jag en vision, som jag fortfarande bär inom mig - och blir stående en stund på domkyrkoplanen. Tanken stannar i begrundan. Har vi kommit till den punkt i missionshistorien, kyrkohistorien och världshistorien när kristna från unga kyrkor på södra halvklotet kommer för att hjälpa oss i de gamla kyrkorna på norra

halvklotet med vårt gemensamma uppdrag: Att göra Jesus känd, älskad och efterföljd bland våra medmänniskor! **MISSION I RETUR - MISSION TO THE NORTH!** Och jag tänker på profeten Jesajas ord: "Så skall det också vara med Ordet som utgår ur min (Guds) mun. Det skall inte vända tillbaka till mig förgäves utan att ha verkat vad jag vill och utfört det som jag har sänt ut det till (Jesaja 55:11).

Farelius besöker Grums församling

Våren 1972 får vi besök i Grums församling i Karlstads stift av prästen och missionären Hans Farelius, som inspirerar mig och ungdomarna i Grums Kyrkans Ungdom mycket.

Biskop Josia Kibira, Bukoba

Jag skriver ett brev till biskop Josia Kibira i Bukoba och frågar om jag får komma på besök till hans stift med en grupp ungdomar från Grums församling, där jag var komminister. Biskop Kibiras svar kom överaskande snabbt. "Ni är hjärtligt välkomna att gästa oss under 10 dagar. Kostnaden får ni stå för själva". Detta hände för 50 år sedan och det blev en historisk resa. Jag kan redan nu berätta att vi som grupp blev medlemmar i Sverige-Tanzaniaföreningen 1972 och började planeringen för en sommarresa i juli och augusti månad 1973 där vi kommer att ansluta oss till en charterresa i Sverige - Tanzaniaföreningens regi.

Erland Hillby

Hela Tanzania-gänget - de kom med i tidningen!

JOHA Trust:

Johafondens årsmöte

Johafonden har under 20 år samlat in pengar till stipendier för begåvade fattiga flickor för att studera i Mama Barbro skolan.

Den 25 april höll Johafonden årsmöte i Stockholm med ett 30-tal personer. Hedersgäster var Anna Tibaijuka och skolans vicerektor Mariam Ramadhani. Även Annas dotter Kankiza var med på mötet liksom en representant från Tanzanias ambassad.

Anna var ambassadörshustru i Stockholm på sjuttioalet och doktorerade i Uppsala och kan fortfarande lite svenska. Hon har haft diverse höga poster i Tanzania och Kenya men framförallt har hon som grundare lett Barbro skolas styrelse.

Hon presenterade skolan, gav bakgrund och informerade om planerna inför framtiden. Anna och Mariam berättade bland annat att Barbro skolan i Luguruni två mil väster om Dar startade år 2000 och nu har 720 elever. Det är en modellskola för flickor och anses som den bästa IT-skolan i Tanzania. År 2010 startades en syster-skola i Annas hemtrakter, Kajumula utanför Bukoba, som nu har 230 elever. Sedan 2000 har 3500 flickor utexaminerats från de båda skolorna.

Ordföranden Gunn-Britt Andersson redogjorde för de ändrade förhållandena i Tanzania, att skolan inte längre är så unik, att den delvis ersatts av utökad fri grundskola, att skolan har allt fler betalande elever, att förrre presidenten Mkapa givit en stor donation till skolan, att nuvarande presidenten Mma Samia har instiftat en fond för stipendier till begåvade elever, mm. Till det kommer att Johafonden har en alltmer åldrande medlemskår och styrelse. Man har nu beslutat om avveckling om fyra år när de sista av fondens stipendiaterna går ut.

Mer om bakgrunden till avvecklingen finns i Habari nr 2/2023 under rubriken Att gå i mål med en biståndsinsats.

Mer finns att läsa i skriften *Med JOHA & Barbro flickorna i 20 år*, av Gunn-Britt Andersson och Sonja Björkén. På nätet:

www.johafonden.com

<https://www.facebook.com/johafonden/>

Den formella delen av årsmötet klarades snabbt av. Tre styrelsemedlemmar avtackades och övriga omvaldes.

Det blev tid för trevligt mingel med tilltugg av bl a samosas.

Lars Asker

Ordförande Gunn-Britt Andersson.

Kulturutskottet har börjat arbeta

Vid Svetans årsmöte i april beslutades att föreningen Friends of House of Culture in Dar es Salaam integreras och blir en del av Svetan och kommer att fungera som ett kulturutskott. Här kommer en första rapport från utskottet.

Vid möte i september kom utskottet överens om att planera flera aktiviteter i den nära framtiden.

Vi vill ordna ett möte om *arkitektur* i Tanzania – förr och nu. Byggandet i Tanzania, inte minst i Dar es Salaam, har under de senaste årtionden varit omfattande och radikalt förändrat stadsbilden. Vilka konsekvenser har den kraftiga expansionen ekonomiskt och socialt? Vad har hänt med infrastrukturen i form av elnät, vägar, vatten och avlopp? Vad har den inneburit för kulturlivet? Vilka arkitektoniska trender dominerar? Vad har hänt med den äldre bebyggelsen och dess kulturella värden?

Ett annat initiativ handlar om att uppmärksamma utvecklingen inom *bildkonsten* i Tanzania. De flesta känner till Tinga Tinga-måleriet och Lilanga, men vad har hänt sedan deras storhetsdagar? Vilken bildkonst har fått mest genomslag

sen dess? Vilka namn är intressanta att hålla ögonen på? På vilka villkor verkar bildkonstnärer i dagens Tanzania?

Vi hoppas också kunna engagera dem i Tanzania välkända kulturpersonligheten *Sauda Simba* för att skriva regelbundna rapporter/krönikor om kulturlivet i Tanzania för att göra det lättare att följa vad som händer runtom i landet. De kan också vara inspiration och utgångspunkt för aktiviteter som kulturutskottet ordnar för medlemmarna i Sverige. Krönikorna kan med fördel publiceras i Habari.

Relativt snart kommer utskottet att ordna ett möte med *Stig Holmqvist* där han berättar om sin senaste bok och sin senaste resa till Tanzania. Så snart en aktivitet är på gång kommer information att skickas till alla medlemmar i Svetan.

Medlemmar i Svetan är välkomna att anmäla intresse att delta i utskottets verksam-

Sauda Sinba skall kontaktas.

het, och får gärna komma med förslag på aktiviteter, tips på information av intresse, mm.

Kontakt: hanspersson@gmail.com

**Hans Persson
för Kulturutskottet**

Internationella Swahilidagen

Den 5 november 2021, vid sin 41:a session antog UNESCO sin Resolution No. 41 C/61 och rekommenderade att FN deklarerar 7 juli som World Kiswahili Language Day; och på onsdagen den 24 november 2021, beslutade FN och annonserade formellt den 7 Juli som International Kiswahili Language Day.

Det datumet var ursprungligen Saba Saba Day (Sjunde i sjunde, Böndernas Dag), en stor och mycket populär högtid i Tanzania med festival som varade hela första veckan i juli varje år. Den 7:e Juli har nu blivit en stor helg i hela Östra Afrika. Den här dagen firades av tanzanier och andra östafrikaner i många länder, också på universitet i olika länder där det finns swahili utbildnings- och forskningsprogram, speciellt i USA där afro-amerikaner har antagit swahili som sitt Heritage Language (Ursprungslandets språk).

I Sverige har Swahilidagen firats sedan 2016 i Stockholm, organiserad tillsammans av alla östafrikanska ambassader, i början av sommaren eller tidigt på hösten, men i år arrangerades den Internationella Swahilidagen i Köpenhamn av Tanzaniska Ambassaden i Stockholm i samarbete med Zanzibar Diaspora in Scandinavia (ZANDIA), Tanzania Diaspora in Scandinavia (TANDIAS) och Danish-Tanzania Association.

Drygt 300 personer deltog i firandet som började kl 14.00 och slutade vid midnatt med poesi, levande musik och dans. En gratis buffé med tjugotal olika swahili-maträtter hade förberetts av några tanzanier och en ung dansk kock. Tanzaniska ambassadören i Stockholm och representanter för ovannämnda föreningar höll korta tal på swahili och engelska. Abdulaziz Lodhi, som grundare av swahili som universitetsämne i Norden, var inbjuden av tanzaniska ambassaden i Stockholm för att tala på swahili om tillväxten och spridningen av swahili språk och kultur i östra Afrika och runt om i världen. Lodhis tal utskrivet

både på swahili och engelska delades ut till dem som ville ha det.

Abdulaziz Lodhi

60 år av utvecklingsamarbete

Samarbetet för utveckling mellan Tanzania och Sverige firar i år 60 år. Den svenska ambassaden i Dar es Salaam noterar detta (september) endast med en rubrik på hemsidan. Habari har dock erfarit att ambassaden är i färd med att producera en film om samarbetet, där bl a biståndsarbetare intervjuas om sina erfarenheter av att söka bidra till utveckling i Tanzania.

Kritiserat hamnkontrakt

Tanzanias regering slöt i oktober 2022 ett ramavtal (Intergovernmental Agreement – IGA) med Emiratet i Dubai om att driva hamnen i Dar es Salaam. Regeringen informerade parlamentet om IGA, vilket godkändes ledamöterna den 10 juni 2023. Förhandlingar om avtalets detaljer för Dubai-företaget DP World att administrera och vidareutveckla hamnens verksamhet startade därefter och pågår i skrivande stund.

IGA triggade både före och efter parlamentets beslut en het debatt i massmedia och sociala medier. Den före ministern Anna Tibaijuka hörde till kritikerna.

Avtalet kritiserades också av oppositionspartiet CHADEMA för att det inkräktar på landets suveränitet och strider mot konstitutionen. Chadema meddelade att partiet kommer att ta upp IGA som viktig del i landsomfattande kampanj för att visa att regeringen ingått ett ofördelaktigt kontrakt för Tanzania, som borde avbrytas.

Även Tanzanias f.d. ambassadör i Stockholm Dr. Slaa kritiserade avtalet. När han arresterades tillsammans med två andra CHADEMA-medlemmar i augusti hävdades, bl a av Amnesty, att hans kritik av IGA var orsaken till arresteringen. Detta tillbakavisades av regeringens informationsminister Nape Nnauye. Dr. Slaa hade full frihet att kritisera hamnavtalet. Anledningen till arresteringen var att polisen funnit att Dr. Slaa offentligt uppmanat till uppvigling för att störta regeringen och därför blivit arresterad. Efter några dagar i arresten blev Dr. Slaa frisläppt mot borgen. En kort tid därefter, den första september 2023, beslutade presidenten Mama Samia att Dr. Slaa inte längre hade ambassadörs titel och fråntogs de privilegier, bl a diplomatpass, som tillhörde ambassadörskapet.

Regeringsföreträdare bemötte kritiken mot IGA med att framhålla att företaget DP World inte får äga mark i Tanzania och att företaget ska enbart driva vissa funktioner i hamnen. Övriga funktioner skulle TPA (Tanzania Ports Authority) fortsätta

att styra. Minst 35 procent av IGAs personal måste vara tanzanier. Kontraktet med DPA World gäller endast hamnen i Dar es Salaam, inte andra hamnar som påstås i sociala medier.

Presidenten Mama Samia påpekade i mitten av juli att rivaliserande hamnar i Mombasa and andra hamnar i Kenya också arbetar hårt för att privatisera hamnverksamheter. Det gäller för Tanzania att ligga i framkant i att förbättra Dars hamn så att Tanzania inte förlorar transporter till Zambia och Kongo. Dessa står för största delen av transportererna genom hamnen i Dar. En annan rival är hamnen i Lobito i Angola som upprustar järnvägsförbindelser för transporter från Zambias koppardistrikt.

Avslutningsvis kan det noteras att Zanzibars regering ingått ett avtal med ett franskt företag för att driva Malindihamnen på ön Zanzibar. Avtalet har kritiserats av skeppsägare, eftersom det resulterat i högre hamnavgifter och nya byråkratiska procedurer.

Nytt malariavaccin

Ytterligare ett nytt malariavaccin förutom R21 har godkänts av Världshälsoorganisationen WHO. Det är det andra malariavaccinet som kan börja produceras i stor skala och förväntas rädda hundratusentals liv per år. I april berättade vi att malariavaccinet hade godkändes av hälsomyndigheten i Ghana. Nu har det även verifierats av Världshälsoorganisationen WHO.

R21- och RTS-vaccinerna verkar mot *P. falciparum*, den dödligaste malaria-parasiten och den vanligaste på den afrikanska kontinenten.

Wilibrod Slaa, f.d. ambassadör i Stockholm, i onåd efter kritik av hamnavtal.

Nytt laboratorium vid Mkula Hospital.

Engineers Without Borders

Since 2017, we have been collaborating with Mkula Hospital, a vital healthcare hub serving an area of around 204,000 people and treating 90 patients daily in Northern Tanzania. After successfully upgrading the hospital's water and power supply and waste management, we are now focused on constructing a new laboratory to boost the hospital's capability to deliver safe healthcare for the patients.

We would like to thank Rexel for their support toward our solar energy project at the neonatal unit at Lugala Lutheran Hospital, Tanzania. Known for their focus on safer electrical installations, Rexel raised these funds through a customer survey, where every answer represented a donation of 10 kronor to the project.

"We're both happy and proud to have donated to EWB-SWE to support their work in Tanzania," said Charlotte Asplund, Rexel's Marketing Department.

Our project aims to replace diesel generators with a sustainable solar photovoltaic system, thereby ensuring that life-saving machinery in the neonatal unit is operational around the clock for newborn babies in need of specific and constant care.

Aids kan utrotas till 2030

Enligt en ny rapport från UNAIDS finns det en tydlig väg mot att utrota sjukdomen. Målet, att utrota aids till 2030, sattes 2015 som en del av Agenda 2030 och flertalet länder har gjort framsteg de senaste åren.

Botswana, Eswatini, Rwanda, Tanzania och Zimbabwe har redan nått det så kallade 95-95-95-målet, som innebär att 95 procent av de smittade har kännedom om det, att 95 procent av dem får behandling för sjukdomen och 95 procent av dessa reagerar så pass bra att viruset hålls tillbaka.

I Östafrika har hiv-infektionerna minskat med 57 procent sedan 2010. Ytterligare 16 andra länder (åtta av dem i Afrika söder om Sahara, regionen där 65 procent av alla hiv-positiva människor bor, tillsammans med Danmark, Kuwait och Thailand) är också nära att nå målet, skriver UNAIDS i rapporten.

Minor Field Studies

Minor Field Studies (MFS) var ett Sida-finansierat stipendieprogram för fältstudier

som administrerades av Universitets- och högskolerådet. Det riktade sig till studenter på grund- eller avancerad nivå (kandidat-, magister- och masternivå). Enligt Sida så arbetar de med att ta fram ett nytt resestipendium för fältstudier. Första ansökningsdatum till det nya stipendiet blir tidigast i slutet av 2023.

Effektiva myggnät

Globala fonden lanserar nu ett nytt finansiellt instrument för att öka tillgången till mer effektiva – och billiga myggnät mot malaria.

Syftet med det nya finansiella instrumentet som Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria nu lanserar är att underlätta och förenkla tillgången till hälsoprodukter i de länder där Globala fonden stödjer hälsoinsatser. Genom att stödja marknaden och bland annat ge inköpsgarantier för stora volymer av produkter för att därigenom öka tillgång, stärka innovationsförmågan – och få ned priset på produkter som behövs för att förbättra hälsan i landet.

– Modellen kommer att bidra till att människor i de fattigaste samhällena runt om i världen snabbare får tillgång till mer effektiva hälsoprodukter till överkomliga priser, säger Globala fondens chef Peter Sands i ett pressmeddelande.

Det första avtalet som nu skrivs under är för inköp av PermaNet® malariamyggnät, en ny typ av insekticidbehandlade nät med dubbla aktiva ingredienser (Dual AI). Dual AI-nät är mer effektiva mot myggor som är resistenta mot insektsmedel än konventionella nät. Stödet gör det möjligt för länder att köpa in denna typ av nät, trots att de är dyrare än traditionella som är mindre effektiva.

Den finansiella mekanismen beräknas leda till kostnadsbesparingar i hela leveranskedjan för insekticidbehandlade nät. Finansieringen möjliggörs med ett inledande stöd på 100 miljoner US-dollar från Bill & Melinda Gates Foundation.

Insekticidbehandlade nät är ett viktigt verktyg i globala strategier för kontroll av vektorer i kampen mot malaria. Nät som behandlats med pyretroida insektsmedel har använts i stor utsträckning sedan 1990-talet. Vissa myggpopulationer har dock ut-

Barn löper extra stor risk att dö i malaria

Spetsnoshörningar specialitet för Mkomazi National Park.

vecklat resistens mot pyretroider, särskilt i Afrika söder om Sahara, där merparten av malariafallen konstateras.

I mars gav WHO nya rekommendationer för användning av dubbla AI-myggnät. Detta inkluderade en stark rekommendation för användning av pyretroid-klorfenapyr-nät för att förebygga malaria hos vuxna och barn i områden där myggor har blivit resistenta mot pyretroider.

– Vi hoppas kunna dra nytta av de lägre priserna för att påskynda införandet av Dual AI-nät för att säkerställa en optimal och rättvis täckning av vektorkontroll i alla drabbade områden. Vår ambition är att säkerställa att Dual AI-nät finns tillgängliga överallt där de behövs. Vi välkomnar fler leverantörer att komma in på Dual AI-marknaden och fortsätta investeringarna i innovationspipelinen för insekticidbehandlade nät, säger Hui Yang, chef för Supply Operations vid Globala fonden.

Global Bar Magazin 23 Augusti

Mkomasi Nationalpark

I magasinet Swara april-juni 2023 presenteras Mkomazi nationalpark under rubriken Tanzanias New Star in the Safari Sky av kanadensaren Julian Axmann. Axmannfamiljen driver sedan i februari 2023 Mkomazi Wilderness Retreat. Det ligger på en kulle i den nordligare delen ovanför Dindiradammen som drar till sig många djur.

Mkomazi ligger i regnskuggan nordost om Usambara- och Parebergen och kenyanska gränsen och är en av Tanzanias mindre kända nationalparker.

Mkomazi gränsar till Tsavoparken på kenyanska sidan och är liksom den väldigt torr. Mkomasi betyder plats med lite vatten på parespråket. Här finns gott om den stora ökenantilopen Ornyx.

I båda parkerna bedrivs ett ambitiöst program för att öka beståndet av svarta noshörningar (spetsnoshörning). Andra specialiteter är nattliga gamedrives, vilket är förbjudet i de flesta parker, vildhundar och randig hyena samt ett rikt fågelliv, drygt 400 arter har registrerats.

Swara april-juni 2023

Habari 4/2023- sid 21

Heshimu bahari

Heshimu bahari (Respektera havet) är ett USA-finansierat projekt för att stärka kustens biologiska mångfald och speciellt kvinnors roll och möjligheter till försörjning med fiske och aquakultur på ett hållbart sätt.

Femårsprogrammet lanserades i mars av Douglas Emhoff med sin fru vicepresident Kamala Harris, ministrar, andra höjdare och lokala fiskare.

Swara april-juni 2023

EFS Budbäraren

I EFS:s tidning Budbäraren rapporteras ofta från Tanzania.

- Systrarna Leia och Deborah i femte och åttonde klass som bor i Iringa intervjuas.

- Om EFS:s podd, bl.a. inspelningen av avsnitt 73 och 74 med Carl-Erik Sahlberg under rubriken *Reformera*, en månad före hans död.

Budbäraren augusti 2023

MPC satisfied with the status quo

The Monetary Policy Committee (MPC) in Tanzania decided to maintain an accommodative monetary policy stance at its latest convention. The tone of the MPC press release was mainly positive, pointing to favourable economic conditions. As such, we expect the key repo rate to remain unchanged for the remainder of 2023.

Oxford Economics 2023-09-06

CPI inflation trends sideways

Headline inflation in Tanzania remained unchanged at 3.3% y/y in August. Lower price inflation was recorded in the food & non-alcoholic beverages sub-index, while higher price inflation was posted in the transport, housing & utilities, and furnishings sub-indices. We expect food price inflation to remain relatively benign in H2, but for transport inflation to increase.

Oxford Economics 2023-09-11

GDP growth dipped in Q2

Real GDP growth slowed to 5.2% yearly in Q2, from 5.4% in Q1. The downturn can be ascribed to weaker performances in both the agricultural and industrial sectors. We envisage this downturn to be short-lived, as a moderation in consumer price inflation is expected to boost consumer demand in multiple sectors and Tanzania's

sid 22 - Habari 4/2023

large-scale infrastructure projects should continue to buoy growth in the construction and transport sectors. The country's IMF programme will also help to boost investor confidence and attract capital.

Oxfords economics 2023-10-20

Nilaborrens verkningar

Den stora nilaborren introducerades i Victoriasjön under 1950-talet där den orsakat en nästan total utrotning av flera hundra endemiska arter. Överfiskning har dock gjort att bestånden börjat minska och många av de drabbade arterna återhämtar sig. Sedan tillgången på ciklider, nilaborrens ursprungliga byte, gått förlorad lever nilaborren främst på räkor och fiskyngel, bland annat sin egen avkomma.

Den storskaliga fiskeindustrin har gjort att många traditionella fiskesamhällen tvingats överge gamla traditioner. Ciklider och annan småfisk torkades traditionellt på sandstränder. Men nilaborren är mycket fet, så den måste torkas genom rökning eller flottyrstekas vilket medfört avskogning runt Victoriasjön med åtföljande jorderosion.

Många nya landningsplatser har etablerats, de flesta med mycket dålig infrastruktur, toaletter, el, sjukvård etc saknas i många av de slumsamhällen "boom towns" som vuxit upp runt sjön. HIV och Aids härjade svårt. Kvinnor som stod för tillredning och lokal försäljning levde och lever under svåra förhållanden. Det finns ca 1500 fiskebyar runt Victoriasjön enligt en inventering i början av 2000-talet.

En av landningsplatserna för nilaborre längs Victoriasjön.

I början av 2000-talet exporterades mycket fisk ut med flyg som sades vara lastade med illegala vapen och ammunition när de kom för att lasta fisk.

En majoritet av befolkningen kring Victoriasjön upplever dock nilaborren som ekonomiskt gynnsam.

Malawisjöns hemlighet

Hemligheten bakom Malawisjöns enorma artrikedom, där det finns över tusen olika arter av ciklidfiskar i varierande färg och form, tycks vara historiska svängningar i vattennivån.

Malawisjön är Afrikas tredje största sjö och cikliderna i sjön brukar användas som ett av världens mest extrema exempel på snabb evolution.

Amerikanska forskare har undersökt sedimentet i Malawisjön och kommit fram till att vattennivån har sjunkit med 200 meter flera gånger under sjöns historia, vilket varje gång orsakat nya livsmiljöer och tvingat fram nya fiskarter, enligt tidningen *New Scientist*.

Bwana Maji minns första safarin

Del 3 av *Bwana Maji minns* där Lars Asker berättar om sin tid på vattenmyndigheten i Tanzania i olika omgångar från 1969 till 1984.

På president Nyereres initiativ skulle landsbygdsbefolkningen samlas i byar och huvudsakligen bruka jorden kollektivt. Det skulle göra det lättare att introducera bättre jordbruksmetoder, förse byarna med skolor, sjukstugor, vatten, vägar mm.

En av mina första arbetsuppgifter blev att sammanställa en karta med nya *Ujamaa*-byar och befolkningsuppgifter.

Det passade mig utmärkt med min bakgrund i svenska lantmäteriet. När jag rekryterades var det tänkt att jag skulle arbeta i den tanzaniska lantmäterimyndigheten men under processens gång prioriterades vattenförsörjning upp.

Något ljusbord för kartarbetet fanns inte så det blev att improvisera med en glasruta mellan två bord och en lampa under. Improvisationer kom att prägla hela min tid på vattenmyndigheten, *Maji*.

Första safarin

År 1969 fanns inga guesthouse i Dodoma-regionen utom i distriktsorterna Kondoa och Mtwapa. Därför var det full campingutrustning som gällde för arbetsresor med övernattnig. Två tunga tält, canvas-tvättfat, safaribord och stolar, moskitnät, vatten- och bensindunkar mm. Allt packat på en Landrover-pickup, med chauffören, ledarpinnpojken och jag där fram, de andra pinnpojken på flaket.

I slutet på november gav vi oss i väg norrut och halvvägs till Kondoa tog vi av västerut mot Singida-gränsen. Dodoma-regionen var torr, fattig och eftersatt och nu begav vi oss in i vad som ansågs en av de minst utvecklade delarna, Sandaweland. Glest befolkad bush.

Vägarna

Kwa Mtoro-vägen var riktigt bra eftersom den var så lite trafikerad så att den inte var korrugerad som de större vägarna. På dem måste man köra så fort att hjulen bara berörde topparna annars skakade man sönder. Vaghållning blev dålig men man var oftast ensam på vägen.

Personal med spadar som var utplacerad i roadcamps stod för vägunderhållet. Ibland inför besök av presidenten eller någon annan höjdare, slätades korrugeringen ut av en traktor som drog en jättelik sopborste sammansatt av många riskvistar. Senare ersattes roadcamp-systemet med vägskrapor. Många blev stående utefter vägarna i brist på underhåll och reservdelar.

Lahoda - Kisande

I Lahoda nära Singida-gränsen hade ett höggivande vattenborrhål just färdigställt och nu skulle vi staka ut ledningar till två "byar" samt i samråd med byledningens bestämma platser för en högt placerad vattentank, vattenposter och inte minst vattenhoar för boskapen.

Jag skrev "byar" men de bestod av ganska spridda enskilda bosättningar i tät bush med små röjda åkrar.

Både för det förberedande arbetet och byggnationen skulle byinvånare ställa upp med arbetskraft. Bl a knacka makadam för hand på beting. I hela Dodoma-regionen fanns ingen stenkross.

För att röja väg i bushen för ledningsdragnig använde man hemgjorda röjyknivar smidda av bladfyäder från lastbilar. De ca 30 cm långa bladet hade en liten krok längst ut. Bladet var fäst med lim från en buske i ett meterlångt tunt skaft. De var kända som *hengo* och sades ha utvecklats i Singida-regionen. Till hjälp hade man även en dryg meterlång käpp men en naturvuxen liten klyka i ena änden och en krok i den andra. Både verktygen var mycket praktiska för att röja taggig bush.

Runt Lahoda-Kisande

I norr reste sig det ensamma Hanangberget som jag tillsammans med några andra berg använde för att pejla in vår position. Runt Hanangberget lever Barabaig-folket som Stig Holmqvist följt i många år och redovisat i flera böcker.

På andra sidan Singida-gränsen finns en källa med radioaktivt vatten som engels-

männen under andra världskriget intresserade sig för, för att framställa tungt vatten för användning i kärnkraftreaktorer. I området är det förhöjda uraninivåer i marken.

I vägskalet Kwa Mtoro finns en liten by och en liten White Father mission. De har ofta etablerat sig på väldigt isolerade ställen där inga andra missionärer velat verka. Andra missionärer har i allmänhet föredragit mer utvecklade områden med bättre klimat, som södra högländerna, Morogoro, Usambara, Kilimajaro och Bukoba.

Nestorn bland de svenska vattenborrharna i Tanzania *Kidole moja* (ett finger) Linden hade efter Lahoda flyttat några mil norrut. Där fick jag mina första lektioner om vattenbörning och kom att ha mycket med honom att göra i fortsättning.

Han och ett dussintal andra svenskar arbetade för Creaelius Co som fått ett stort kontrakt för vattenbörning i centrala Tanzania.

Lahoda-Kisandeprojektet var så stort att vi var två survey-gäng som arbetade där, det andra under ledning av en av de andra svenska ingenjörerna på Maji.

Klimatet i Dodomaregionen är väldigt torrt, varmt på dagarna men lite småkyligt på natten. Det är lätt att missa hur mycket man svettas. Det blev jag varse en dag med huvudvärk och dålig allmänkondition. Blev sängliggande en dag och kurerade mig med salt och vatten. I fortsättningen var jag noga med att dricka vatten och att alltid ha med mig vattendunkar. Men hellre utan bensin än vatten.

Text o bild: Lars Asker

Vägvisare var ganska okända i Dodoma-regionen. Här en av få på The Great North Road från Cap till Kairo. Däremot fanns ofta vägvisare till Majis anläggningar.

MOKICCOs månadsbrev för september

Prästparet Carl-Erik och Overa Sahlberg i Stockholms Clara kyrka flyttade till Marangu på Klimajaro när Carl-Erik gick i pension 2012. De hade redan då byggt ett barnhem på mark Overa fått av sin far. De övergick till att i första hand söka placera föräldralösa barn i familjer i stället för på barnhemmet. Familjerna får stöd av Mokicco för barnens studier etc och de besöks regelbundet. Även många änkor och fattiga får stöd av Mokicco.

Sedan Carl-Erik dog 2021 driver Overa verksamheten vidare, huvudsakligen med hjälp av donationer från Sverige. Overa fortsätter också Carl-Eriks arbete att skriva månadsbrev till donatorer och vänner.

Jag vill tacka er alla för allt stöd som MOKICCO (Mount Kilimanjaro Children Care Organisation) fick under augusti och september. Här vid Kilimanjaro är det lagom varmt, men lite kallare på kvällarna. Barnen är friska, går till skolan, och arbetar bra med sina studier.

En stor händelse i september var den ungdomskonferens på den Lutherska Bibelskolan och teologiska seminariet i Mwika från 12 till 14 september. Barnen har blivit stora och nu är de inte barn länge utan ungdomar. Målet med konferensen var för ungdomarna att få träffa varandra, lära känna varandra, och delta i undervisning.

I konferensen hade vi 69 ungdomar i olika åldrar, de yngsta 12 år och de äldsta 22. Huvudtemat i undervisningen var texten ur 1 Joh. 2:14b ”Jag har skrivit till er unga, ni är starka, och Guds ord blir i er, och ni har besegrat den onde.” De fick undervisning om en ung kristens rättigheter och ansvar, massmedia och entreprenörskap.

De var mycket positiva till undervisningen. På konferensen fanns en grupp ungdomar i åldern 18 år och uppåt. De flesta i den här gruppen är inte beroende av MOKICCO utan är unga och har egna sysslor för att kunna klara sig bra ekonomiskt. De fick vara med och delta i under-

visningen, samtidigt fick vi ledare träffa dem och höra hur det gått för dem.

För de yngre var det också mycket positivt att höra om dr äldres framgångar och utmaningar. Ungdomarna i åldern 12 till 17 år var en mindre grupp. Under hela konferensen saknades de barn som gick i 7:e klass, eftersom de hade nationella prov. Men det var mycket uppmuntrande att se hur de som var där tog del i undervisning och reflektioner.

En av dem som jag var glad att träffa är Junior Mtui. Hans mamma lever, men hon är mentalt sjuk. Han kom till MOKICCO när han var 10 år och han hade då inte börjat kindergården. Han började i första klass och utvecklades mycket bra. Han är nu bland de bästa i klassen och drömmer om att bli pilot. I början ville han bli präst, men när han såg en pilot som var mycket ung, ville han också bli pilot.

I september förbereder jag mig för min pension, som kommer träda i kraft den 20 oktober 2023. Jag har arbetat på bibelskolan och prästseminariet i Mwika, tillsammans med min älskade make Carl-Erik, i tio år (sedan 2013) och vi trivdes mycket bra. När jag gått i pension tänker jag bo i Sverige ibland, men också i Tanzania periodvis.

Carl-Erik och Overa Sahlberg.
Foto: Magnus Aronsson

Vi förbereder oss också för att fira 10 års jubileum av MOKICCO-kapellet som invigdes den 4 oktober 2013. Många av barnen var små när kapellet invigdes, så det är en stor glädje och tacksamhet till Gud för hans kärlek, skydd och ledarskap under de 10 åren som gått. Vi kommer fira med mycket lovsånger och tacksamhet.

Overa Seka Sahlberg
MOKICCO

Plusgiro: 2120146-2

<https://Mokicco.com/om-sahlbergs/>

Full aktivitet vid ungdomskonferensen i Mwika. Foto: MOKICCO